

สารนิพนธ์

เรื่องพื้นที่กับอำนาจพระราชวังต้องห้าม

โดย

นางสาวพิชญ์ปอร โขคดีพาณิชย์

รหัสนักศึกษา 05550576

เสนอ

อาจารย์นัตยา อยู่คง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 109 การศึกษาเอกเทศ
สาขาวิชาเอเชียศึกษาคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2558

หัวข้อวิจัย พื้นที่กับอำนาจพระราชวังต้องห้าม
ชื่อนักศึกษา นางสาวพิชญ์ปอ โชคศิพาณิชย์ รหัสนักศึกษา 05550576
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นาคยาอยู่คง
สาขาวิชา เอเชียศึกษาคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์ปีการศึกษา2558

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นที่ของพระราชวังต้องห้าม และอำนาจกับพื้นที่ของ พระราชวังต้องห้ามโดยศึกษาข้อมูลผ่านเอกสาร และการลงพื้นที่เก็บข้อมูล และนำเสนอวิคิดทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ เรื่องพื้นที่และอำนาจ มาใช้ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะและอำนาจของพระราชวังต้องห้าม สามารถแบ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลง ได้ 5 ยุคดังนี้

(1)ยุคก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม(สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ – ยุคสิ้นสุตราซวงศ์หมิง)

ในยุคแรกจักรพรรดิเป็นผู้อำนาจสูงสุด ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพระราชวังต้องห้ามจะถูกควบคุมพื้นที่ โดยห้ามออกจากพระราชวังถ้าไม่ได้รับอนุญาต ควบคุมร่างกาย มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

(2)ยุคซ่อมแซมพระราชวังต้องห้าม(สมัยราชวงศ์ชิง –ก่อนจักรพรรดิบูยี่ขึ้นครองราชย์)

อำนาจภายในพระราชวังต้องห้ามกษัตริย์ยังคงเป็นผู้อำนาจสูงสุดดั้งเดิม เกิดการปฏิวัติกบฏ บ้านเมืองเกิดสงครามขึ้น มีการโจมตีพระราชวังต้องห้าม เพื่อลดทอนอำนาจของจักรพรรดิผ่านทางพื้นที่

(3) ยุคกษัตริย์องค์สุดท้ายที่อยู่ภายในพระราชวังต้องห้าม(จักรพรรดิบูยี่ขึ้นครองราชย์ –สละราชย์บัลลังก์)

หลังจากเกิดการปฏิวัติ จักรพรรดิบูยี่ถูกควบคุมพื้นที่อยู่ที่บริเวณพระราชวังชั้นใน ถูกลดทอนอำนาจภายในพระราชวังและการบริหารประเทศ รัฐบาลใหม่เข้ามาควบคุมดูแลพระราชวังต้องห้าม จากพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เปลี่ยนเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว

(4) ยุคพิพิธภักดิ์พระราชวังต้องห้ามกับรัฐบาลจีนที่เข้ามามีบทบาท(สมัยรัฐบาลเข้ามามีบทบาท – ปัจจุบัน)

รัฐบาลเข้ามามีบทบาทในการดูแลพระราชวังต้องห้ามอย่างเต็มรูปแบบ อำนาจทั้งหมดเป็นของรัฐบาล รัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ โดยพระราชวังต้องห้ามกลายเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว และพื้นที่ทางเศรษฐกิจแทน

(5) ความเป็นเงินผ่านพระราชวังต้องห้าม

ความเชื่อในเรื่องของสี ความเป็นชาย และชาตินิยมที่ปรากฏผ่านพระราชวังต้องห้ามตั้งแต่สมัยก่อสร้าง จนถึงปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้เนื่องจาก ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ณาตยา อยู่คง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความรู้ในการจัดทำภาคนิพนธ์ อีกทั้งยังให้ คำปรึกษา พร้อมคำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆอันเป็นประโยชน์ต่อการทำภาคนิพนธ์ ตลอดจน ตรวจสอบแก้ไขให้แก่ผู้ศึกษาตั้งแต่เริ่มดำเนินการทำภาคนิพนธ์จนกระทั่งสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกสำนึก ในความกรุณาเป็นอย่างมากและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณพ่อและแม่ที่คอยสนับสนุน ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ ตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาทำภาคนิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้ผลิตภาพยนตร์ และผู้เขียนหนังสือทุกๆเล่มที่ผู้ศึกษาหยิบยกเอาความรู้อัน เป็นประโยชน์มาใช้ประกอบการทำภาคนิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนทุกคนที่อยู่เคียงข้างผู้ศึกษาเสมอมา คอยให้กำลังใจเสมอไม่ว่าจะ สถานการณ์ใดก็ตาม อีกทั้งยังคอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ความจริงใจและ ช่วยเหลือกันไม่ทอดทิ้งกัน ทำให้ผู้ศึกษาสามารถทำภาคนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษา รู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจและประทับใจในมิตรภาพอันดีงามของเพื่อนๆเป็นอย่างมาก ขอขอบพระคุณ ทุกๆคนรวมถึงบุคคลอื่นๆที่ไม่ได้เอ่ยถึงในที่นี้ ผู้ศึกษามีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

พิชญ์ปอธ โขคติพาณิชย์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	3
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	4
2.1 แนวความคิดที่ใช้วิเคราะห์.....	4
2.2 บทความและวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3. วิธีการศึกษา.....	37
3.1 ขอบเขตการศึกษา.....	37
3.2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	37
4. การเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่และอำนาจ.....	20
4.1 ยุคก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม(สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ – ยุคสิ้นสุคราชวงศ์หมิง).....	39
4.2 ยุคซ่อมแซมพระราชวังต้องห้าม (ราชวงศ์ชิง– ก่อนจักรพรรดิปูยีขึ้นครองราชย์).....	45
4.3 ยุคกษัตริย์องค์สุดท้ายที่อยู่ภายในพระราชวังต้องห้าม (จักรพรรดิปูยีขึ้นครองราชย์ – สลระราชย์บัลลังก์).....	47

4.4 ยุคพิพิธภณฑ์พระราชวังต้องห้ามกับรัฐบาลจีนที่เข้ามามีบทบาท (สมัยรัฐบาลเข้ามามีบทบาท- ปัจจุบัน).....	58
4.5 ยุคความเป็นจีนผ่านพระราชวังต้องห้าม.....	59
5. สรุปผลการศึกษา.....	61
บรรณานุกรม.....	62

สารบัญภาพ

รูปภาพที่	หน้า
1 แผนที่เมืองปักกิ่งสมัยราชวงศ์หมิง.....	40
2 แผนที่แสดงลักษณะพื้นที่ของเมืองปักกิ่ง.....	41
3 แผนที่ปักกิ่งในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ.....	41
4 พระราชวังต้องห้ามในสมัยอดีต.....	43
5 พระที่นั่งภายในตำหนักไถ่เหอ.....	44
7 นักท่องเที่ยวต่อแถวตรวจกระเป๋า ก่อนเข้าชมพระราชวังต้องห้าม.....	53
8 ภายหลังจากตรวจกระเป๋าเสร็จ.....	53
9 บริเวณต่อแถวเข้าซื้อตั๋ว.....	53
10 สำนักงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว.....	53
11 พนักงานดูแลความปลอดภัย.....	53
12 กล้องวงจรปิด.....	53
13 ที่ขายของที่ระลึก.....	54
14 ช่างในร้านขายของที่ระลึก.....	54
15 เครื่องบรรยาย.....	54
16 ที่บริการเครื่องบรรยาย.....	54
17 ร้านขายอาหารและเครื่องดื่มภายในพระราชวังต้องห้ามและเก้าอี้ให้นักท่องเที่ยวพักผ่อน.....	54
18 ประตูตรวจกระเป๋า มีข้อความเขียนว่าเพื่อความปลอดภัย.....	56

รูปภาพที่ หน้า

19	หน้าจอแสดงจำนวนคนเข้าชมพระราชวังต้องห้ามในแต่ละวัน.....	56
20	อุโมงค์ทางออกจากพระราชวังต้องห้าม.....	56
21	พนักงานเก็บขยะ.....	56
22	เครื่องดักสัญญาณบริเวณประตูทางออกเพื่อป้องกันการขโมยเครื่องบรรยาย(ไกด์).....	56
23	พนักงานเก็บขยะรูปภาพที่ 24 พนักงานซ่อมแซม1.....	56
25	พนักงานซ่อมแซม2.....	56
26	การถือคบानประตูเพื่อป้องกันผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง.....	56
27	ทางเงินรถเงินสำหรับคนพิการ.....	56
28	ทางเงินรถเงินสำหรับคนพิการ.....	56
29	ทางเงินรถเงินสำหรับคนพิการ.....	56
30	แผ่นป้ายบอกรายละเอียดของต้นไม้.....	56
31	ถังขยะภายในพระราชวังต้องห้าม.....	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

“พระราชวังต้องห้าม” หรือ “เมืองต้องห้าม” สร้างขึ้น ในปี พ.ศ. 1911 สมัยราชวงศ์หมิง โดยจักรพรรดิหย่งเล่อพระราชวังต้องห้ามเป็นศูนย์กลางของอำนาจสูงสุดในทั้งสองราชวงศ์เป็นประวัติศาสตร์กว่า 500 ปีของพระราชสำนักราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงมีจักรพรรดิของสองราชวงศ์ทั้งหมด 24 พระองค์เคยประทับอยู่ที่พระราชวังต้องห้ามพระราชวังต้องห้ามใช้เวลาก่อสร้างทั้งหมด 14 ปี มีพื้นที่ทั้งหมด 720,000 ตารางเมตร มีตำหนักและอาคารต่างๆ 800 หลัง มีจำนวนห้อง 9,999 ห้อง มีคลองล้อมรอบประตูวัง 4 ทิศ มีกำแพงสูง 11 เมตร สถานที่แห่งนี้เป็นที่รวบรวมสติปัญญาและความสามารถของประชาชนจีนในสมัยเมื่อหลายร้อยปีก่อน ขณะก่อสร้างใช้แรงงาน 1 ล้านคน และช่าง 1 แสนคน เงื่อนไขการก่อสร้างที่ทำให้สามารถก่อสร้างพระราชวังที่ยิ่งใหญ่ขนาดนี้ได้ นั้น สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญา ระดับสูง และเทคนิคทางด้านวิศวกรรมของประชาชนสมัยโบราณของจีนอย่างชัดเจน โดยจักรพรรดิจะประทับอยู่ด้านในพระราชวังกั้นพระองค์ออกจากโลกภายนอก โดยภายในพระราชวังต้องห้ามประกอบด้วยผู้ประกอบอาหาร 6,000 คน นางกำนัล 9,000 คน ช่างตีเหล็ก 70,000 คน โดยผู้ประกอบอาหาร นางกำนัล ช่างตีเหล็ก และข้าหลวงรับใช้ต้องอยู่ในพระราชวังและห้ามออกนอกพระราชวังตลอดชีวิต ซึ่งเป็นที่มาของคำว่าต้องห้าม โดยคนภายนอกจะไม่สามารถเข้ามาภายในพระราชวังต้องห้ามได้ ยกเว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือมีพระราชโองการให้เข้าเฝ้าฯ เพียงเท่านั้น

ภายในพระราชวังต้องห้ามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ พระราชวังส่วนหน้า และพระราชวังส่วนใน บริเวณพระราชวังส่วนหน้าจะประกอบด้วยตำหนัก 3 ตำหนัก ได้แก่ ตำหนักไถ่เหอ ตำหนักจงเหอ และตำหนักเป่าเหอ โดยตำหนักไถ่เหอ ตั้งอยู่ด้านหน้าสุด และมีขนาดใหญ่ที่สุด เพราะเป็นสถานที่ที่จักรพรรดิออกว่าราชการแผ่นดิน รับเข้าเฝ้าฯ จากขุนนางและทหารต้อนรับชาวต่างชาติ และผู้ที่มาเยือนตำหนักจงเหอ ตั้งอยู่ด้านหลังของตำหนักไถ่เหอ เป็นสถานที่พักของจักรพรรดิ ก่อนออกว่าราชการแผ่นดิน ส่วนตำหนักเป่าเหอ ตั้งอยู่ด้านหลังของตำหนักจงเหอ ส่วนมากตำหนักเป่าเหอจะมีไว้เพื่อจัดงานเลี้ยงรับรอง และงานมงคลต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสถานที่สอบจอหงวน ในส่วนของพระราชวังส่วนใน เป็นเขตต้องห้ามสำหรับผู้ชายยกเว้นขันที (ผู้ชายที่ผ่านการตอนแล้ว) ภายในพระราชวังส่วนในประกอบด้วยตำหนักที่พักของพระราชวงศ์พระราชินี (สองเฮา) พระสนม พระโอรส พระธิดา และพระราชอุทยานของจักรพรรดิ (พระประสิทธิ์สาร โสภณ, 2528)

ในปี พ.ศ. 2454 เกิดการ “ปฏิวัติซินไฮ่” ทำให้การปกครองของราชวงศ์ชิงที่ติดต่อกันมานานถึง 268 ปีเป็นอันต้องสิ้นสุดลงต่อมาในปีพ.ศ. 2455 มีพระบรมราชโองการของจักรพรรดิยินยอมสละราชสมบัติแต่โดยดีโดยมอบให้หยวนซื่อไฉ่มีอำนาจสมบูรณ์ในการจัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐชั่วคราวขึ้น เพราะเงื่อนไขให้สิทธิพิเศษแก่พระบรมวงศานุวงศ์ของราชวงศ์ชิง กำหนดไว้ว่า จักรพรรดิองค์สุดท้ายของราชวงศ์ชิงผู้สละราชสมบัติได้รับการอนุญาตให้อยู่ภายในพระราชวังชั้นใน ของพระราชวังต้องห้ามเป็นการชั่วคราว (ทวีปวรดิถก,2551)จนถึงปี พ.ศ. 2468 จอมพลผิงยู๋ ก่อ “รัฐประหารปักกิ่ง” ขับไล่จักรพรรดิออกจากพระราชวังต้องห้าม และจัดตั้ง คณะกรรมการจัดการกิจการพระราชสำนักราชวงศ์ชิงขึ้น เพื่อบริหารพระราชวังต้องห้าม(Jiang Dan,2553) และในปีพ.ศ. 2468รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ทำการบูรณะพระราชวังต้องห้ามและก่อตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้ามแทนในปีพ.ศ. 2504คณะกรรมการกลางของรัฐ (Government Administration Council of the Central People’s Government) อนุมัติให้พิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้ามเป็น โบราณสถานสำคัญทำให้ได้รับการคุ้มครองเป็น โบราณสถานสำคัญกลุ่มแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากการได้รับการคุ้มครองเมื่อเกิดเหตุการณ์ปฏิวัติทางวัฒนธรรมในปี พ.ศ. 2509พิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้ามจึงไม่ได้รับความเสียหายจากการปฏิวัติและในปีพ.ศ. 2530พิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้าม ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก(สถาบันขงจื้อออนไลน์,2556)

ในปี พ.ศ. 2558 พิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้ามกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของสาธารณรัฐประชาชนจีน บริเวณด้านหน้าของพระราชวังต้องห้ามมีมัคคุเทศก์และแท็กซี่ที่สามารถบรรยายเกี่ยวกับพระราชวังต้องห้ามได้หลายภาษา อีกทั้งยังมีห้องน้ำที่สะอาด ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ร้านขายของที่ระลึก เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยจากผลสำรวจของซีเอ็นเอ็นพบว่าพระราชวังต้องห้ามเป็นพระราชวังที่มีผู้เข้าชมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก จากการนับจำนวนนักท่องเที่ยวประจำปี พบว่า พระราชวังต้องห้ามมีผู้เข้าชมมากถึง 15,340,000 คน (Casey Hatfield-Chiotti,2015)

พระราชวังต้องห้ามแต่เดิมเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ห้ามใครเข้าออก โดยไม่ได้รับอนุญาต จักรพรรดิเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดภายในพระราชวัง มีสิทธิอำนาจบุญบารมี และสิทธิอำนาจประเพณี สามารถออกคำสั่งได้ทุกอย่าง และได้ทุกอย่างตามที่ต้องการ โดยมีขันที ข้าหลวง บริวารเป็นผู้รับใช้ แต่เมื่อพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งจากเดิมกลายเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว อำนาจจึงกลายเป็นอำนาจทางการเมือง บริบทภายในพระราชวังต้องห้ามเปลี่ยนไปมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาเยี่ยมชมภายในพระราชวังต้องห้าม มีการค้าขายสินค้า ของที่ระลึก ภายใต้กฎระเบียบของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าพระราชวังต้องห้ามในอดีตเป็นพื้นที่ปิดจักรพรรดิมีอำนาจสูงสุดในการปกครองพื้นที่ แต่เมื่อยุคสมัยที่เปลี่ยนไป พื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว อำนาจจึงมีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน พระราชวังต้องห้าม มีการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงของสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงสนใจศึกษาเรื่องอำนาจและพื้นที่ของพระราชวังต้องห้าม เนื่องจากยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อน เพื่อทราบถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอำนาจและพื้นที่ของพระราชวังต้องห้าม

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาลักษณะพื้นที่ของพระราชวังต้องห้ามตั้งแต่ราชวงศ์หมิงถึงปัจจุบัน
2. ศึกษาอำนาจกับพื้นที่ของพระราชวังต้องห้ามตั้งแต่ราชวงศ์หมิงถึงปัจจุบัน

บทที่ 2

บททวนวรรณกรรม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้มองเห็นแนวทางในการศึกษา โดยการทบทวนวรรณกรรมนั้นจะนำแนวคิด และทฤษฎีเป็นตัวตั้งและตามบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ทั้งเกี่ยวข้องโดยตรง และเกี่ยวข้องเฉพาะบางส่วนมาอธิบาย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

2.1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1.1. แนวคิดเรื่องพื้นที่

2.1.2. แนวคิดเรื่องอำนาจ

2.1.3. แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยว

2.1.4. แนวคิดเรื่องการกลายเป็นสินค้า

2.2. บทความและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวคิดที่ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1.1. แนวคิดเรื่องพื้นที่

เมื่อพูดถึงเรื่อง พื้นที่ (space) เรามักจะมองในเชิงที่เป็นความเป็นจริงทางเรขาคณิต เรามองพื้นที่ว่าประกอบขึ้นและวัดได้ด้วยมิติความกว้าง ความยาว และความลึก เป็นสิ่งถูกกำหนดมาในฐานะเป็นมิติของการมีอยู่ในโลกของสิ่งต่างๆ สสารทุกชนิดดำรงอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นพื้นที่จึงเป็นความเป็นจริงและเงื่อนไขถูกกำหนดมาให้ ในแง่พื้นที่ “ว่างเปล่า” คือปลอดพ้นจากการให้คุณค่าไม่ได้ขึ้นอยู่กับหรือรับใช้ผลประโยชน์ของใคร จึงปลอดจากอำนาจและการเมือง คุณมีความเป็นกลางโดยธรรมชาติในสามัญสำนึกของคนทั่วไป (อ้างถึงในอภิญา เพ็ญพสุกุล, 2543: หน้า 65-66)

ทั้งนี้พื้นที่ไม่ได้ถูกมองเพียงแค่ “พื้นที่ว่าง” แต่ยังมีพื้นที่ในฐานะสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่บรรจุไว้ด้วยความหมาย ซึ่ง Shunya Yoshimi (1992) ได้ศึกษาพบว่าพื้นที่นั้นจะถูกมองเป็น 4 แบบคือ 1) พื้นที่ในฐานะที่เป็นธรรมชาติ 2) พื้นที่ในฐานะที่เป็นวัฒนธรรม 3) พื้นที่ในฐานะที่เป็นโครงสร้าง และ 4) พื้นที่ในฐานะที่เป็นสัมพันธ์ สิ่งเหล่านี้ทำให้พื้นที่เกิดความหลากหลายต่อการให้ความหมาย

ซึ่ง Munuel Castells (1999) ได้ศึกษาจากมุมมองของทฤษฎีทางสังคมว่า “พื้นที่ คือเวทหรืออาณาบริเวณแห่งหนึ่งที่อยู่ภายใต้การปฏิบัติทางสังคมต่าง ๆ นานาเกิดขึ้นมา บนตัวมันได้ในเวลาพร้อมๆ กัน ปฏิบัติทางสังคมเหล่านี้ ก็คือการกระทำระหว่างกันที่เกิดขึ้นมา เพื่อประสานรวมหรือแลกเปลี่ยนกันทางวัตถุในสังคม” นั่นคือ พื้นที่ที่เกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อมีวัตถุ และวัตถุเหล่านั้นก็จะถูกจัดระเบียบให้เป็นระบบความสัมพันธ์ โดยการกระทำของมนุษย์ ซึ่งการจัดระเบียบนี้จะก่อให้เกิด “พลวัต” ของวัตถุที่มีผลต่อการกำหนดรูปร่างหน้าตาที่ตลอดจนความหมายทางสังคมของพื้นที่แห่งนั้น

Henri Lefebvre (1974/1991) ได้ทำการศึกษาและแบ่งความสัมพันธ์ของบุคคลกับพื้นที่ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. Spatial Practice คือความสัมพันธ์ต่อพื้นที่ในเชิงวิพากษ์ ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน โดยแสดงออกให้เห็นได้จากพฤติกรรมของมนุษย์ต่อพื้นที่ต่างๆ อย่างที่เห็นและที่ “เป็น” เช่น การใช้พื้นที่ในชีวิตประจำวันจะมีส่วนสาธารณะกับส่วนตัว พื้นที่การทำงานกับพื้นที่พักผ่อน ซึ่งในแต่ละสังคมก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป
2. Representations of Space พื้นที่ในลักษณะ เป็นพื้นที่แบบมโนทัศน์ (Conceptualized Space) ที่เป็นผลผลิตของศาสตร์ และความเป็นเหตุเป็นผล เกิดกระบวนการคิดว่าพื้นที่ “คือ” อะไร เช่น แผนที่ การวางผังเมือง และระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น
3. Representational Space พื้นที่ในลักษณะนี้แสดงผ่านความสัมพันธ์กับสัญลักษณ์และจินตนาการ เป็นพื้นที่ที่เป็นได้ทั้งของจริงและเป็นที่ถูกพรรณนาขึ้น เกิดจากการระลึกถึงและความรู้สึก เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยความหมายและปรับเปลี่ยนไปโดยการที่ผู้คนใช้ชีวิต “อยู่” ในพื้นที่นั้นๆ

ซึ่งทั้งสามส่วนนี้ จะมีความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ของความเป็น-อยู่-คือ (The Triad of The Perceived-Lived-Conceived Space) ของกระบวนการผลิตพื้นที่ทางสังคม นั่นคือพื้นที่ในการดำรงชีวิตประจำวัน (Everyday Life) ที่แต่ละยุคแต่ละสมัยจะผลิตออกมาไม่เหมือนกัน (อ้างถึงในสุทธาริน คุณผล, 2541: หน้า 189)

จากแนวคิดข้างต้นนี้ ทำให้เข้าใจถึงกระบวนการของแนวความคิดเรื่องพื้นที่และลักษณะของพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวความคิดหลักในการใช้วิเคราะห์ครั้งนี้ ว่าพระราชวังต้องห้ามมีลักษณะทางพื้นที่อย่างไร

4.1.2. แนวคิดเรื่องอำนาจ

อำนาจและสิทธิอำนาจ เป็นมโนทัศน์สำคัญชุดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการทรัพยากรในการถือครองกรรมสิทธิ์ การกระจายการใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์ทรัพยากร ซึ่งต่างวางอยู่บนพื้นฐานของอำนาจและสิทธิอำนาจเสมอ

อำนาจ หมายถึง การที่บุคคลคนหนึ่งสามารถบังคับให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำตามความประสงค์ของตน โดยไม่คำนึงถึงว่าอีกฝ่ายเต็มใจที่จะกระทำหรือไม่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจในทุกสังคมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ(สุริยา สมุทคุปดี และคณะ, 2536:22-23)โดยที่นักมานุษยวิทยาได้แบ่งประเภทของ อำนาจ ออกเป็น 2 ประเภท คืออำนาจอิสระ หรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจพึ่งพาหรืออำนาจสังคมนการเมือง

1. อำนาจอิสระ หรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการบางอย่างที่มีอยู่ในเทพผู้ศักดิ์สิทธิ์ ปรากรฎการณ์ธรรมชาติและปรากรฎการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์อยู่ในตัวเอง อาทิ วีรบุรุษ เทพเจ้า วิญญาณบรรพบุรุษ พระภิกษุผู้เปี่ยมด้วยบุญญาบารมี หรือมนุษย์ที่อำนาจอาจแผ่เร้นอยู่ ตลอดจนสสารวัตถุหรือสถานที่ถูกสร้างให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ เช่น พระพุทธรูป เครื่องรางของคลังต่างๆ วิหาร อุโบสถ และเจดีย์ เป็นต้น อำนาจศักดิ์สิทธิ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปาฏิหาริย์ตามความปรารถนาของผู้ครอบครองหรือผู้ที่เคารพสักการที่ซ่อนอยู่ภายใต้กระบวนการทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความเชื่อทางศาสนาผ่านพิธีกรรมต่างๆทั้งยังพลังที่สามารถกระทำบางสิ่ง อย่างเป็นอิสระได้ด้วยตนเองที่เปี่ยมไปด้วยอำนาจศักดิ์สิทธิ์ ที่สามารถทำให้มนุษย์เกิดความเสียดสี ท่วมทลาย และใจ ตลอดจนเกิดความผูกพันทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก (ยศ สันตสมบัติ,2553:211-214)

2. อำนาจพึ่งพา หรืออำนาจทางสังคมนเมือง เป็นการพยายามสร้างข้อบังคับหรือมาตรการในการควบคุม และสร้างให้มีอิทธิพลเหนือทรัพยากรมนุษย์ มิได้บังคับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีพลังในตนเอง เป็นเครื่องมือในการควบคุมและจัดระเบียบสังคมในการสร้างอำนาจอันชอบธรรม หรือ การสร้างสิทธิธรรมภายใต้การยอมรับของสังคม โดยการมีสถาบันทางการเมืองมารองรับ ซึ่งอำนาจของทั้งสองประเภทไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากมีคุณลักษณะที่คาบเกี่ยวและเป็นองค์ประกอบสำคัญในความสัมพันธ์เชิงอำนาจทุกประเภท (ยศ สันตสมบัติ,2553:215)

2.4.2 สิทธิอำนาจ เป็นปรากรฎการณ์ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนกลุ่มหรือสังคมได้ และมีความหมายครอบคลุมถึง ผู้มีสิทธิอำนาจ กำลังอำนาจในกลุ่มสังคม หรือการเมือง สิทธิอำนาจเป็นมโนทัศน์อีกชุดหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจควบคู่ไปกับอำนาจแต่หากมีความแตกต่างกันในความหมายที่ว่า สิทธิอำนาจ เป็นอำนาจอันชอบธรรมที่อยู่บนพื้นฐานของระเบียบข้อบังคับที่ได้รับการยอมรับร่วมกันจากกลุ่ม หรือสังคมนั้นๆ(Seymour-Smith, 1896:19; ราชบัณฑิตยสถาน,2532: 336 อ้างใน สุริยา สมุทคุปดี และคณะ, 2536: 27-28) โดยที่สิทธิอำนาจ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. สิทธิอำนาจบุญบารมี หมายถึง ระเบียบที่ควบคุมกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่มีความเชื่อในคุณสมบัติพิเศษของบุคคลหนึ่ง อาจมีอยู่หรือไม่มีอยู่จริง หรือเชื่อตามคำบอกเล่าสืบต่อกันมา

จึงทำให้เชื่อว่ามีอยู่จริง อาทิ หมอคู่ รุ่งทรง หมอผี ฯลฯ บุคคลที่กล่าวมาข้างต้นต่างเป็นผู้นำที่มีพื้นฐานอำนาจมาจากบุญบารมี ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถของคนธรรมดา โดยมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ

2. สิทธิอำนาจตามประเพณี เป็นการแสดงทัศนคติผ่านพิธีกรรมความและความเชื่อที่มีพื้นฐานมาจากกฎหรือบรรทัดฐานของวิถีชีวิต อาทิ ผู้อาวุโสของครอบครัว เจ้านาย ลูกชายคนโตเหล่านี้เป็นความชอบธรรมในการสืบทอดอำนาจตามประเพณีจนเกิดความคุ้นเคยในสังคม เรียกว่า ความศักดิ์สิทธิ์ของระบบ หากเกิดความไม่เห็นด้วยในข้อห้ามต่างๆ ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือ การถูกตัดสินว่าเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงต่อประเพณี เป็นต้น

3. สิทธิอำนาจตามกฎหมาย หมายถึง สิทธิอันชอบธรรมในการใช้อำนาจ ภายใต้กรอบกฎหมาย เป็นพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับองค์กร

อำนาจทางสังคม (Social Power)

แนวคิดของ Max Weber สถานภาพทางสังคม คือสถานะของบุคคลในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งมีกแบ่งเป็นสถานะสูงกับสถานะต่ำ นักสังคมวิทยาแบ่งสถานภาพออกเป็น 2 ชนิด คือ สถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (ascribed status) กับสถานภาพที่ได้มาจากความสำเร็จ สถานภาพที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดนั้นดูตามปัจจัยทางชีววิทยาเป็นสำคัญ เช่น เชื้อสายเผ่าพันธุ์ เพศ หรืออายุ แต่สถานภาพแบบนี้บางทีก็เป็นมากกว่าปัจจัยทางชีววิทยา เช่น ชนชั้น และวรรณะ ซึ่งสังคมมนุษย์สร้างขึ้น ใครเกิดในชนชั้นหรือวรรณะใดก็มีสถานภาพแบบนั้นด้วย ส่วนสถานภาพที่ได้มาจากความสำเร็จส่วนบุคคล เช่น การได้สำเร็จการศึกษาในระดับสูง การเป็นนักกีฬาที่ได้รับชัยชนะบ่อย เป็นต้น (สมเกียรติ วันทะนะ, 2557 : 25-27)

จากแนวคิดข้างต้น ทำให้เข้าใจถึง สถานภาพทางสังคมในอดีตภายในพระราชวังต้องห้าม ว่ามีการแบ่งอำนาจอย่างไร

Michel Foucault เป็นบุคคลทำให้เกิดเทคนิควิธีอำนาจสำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งฟูโกต์เสนอแนวคิดรวบยอดไว้เป็นการเมืองชีวะ (bio-politic) อำนาจชีวะ (bio-power)

ความคิดเรื่องอำนาจขององค์อธิปัตย์ในยุคกลางและยุคคลาสสิก คือ อำนาจในการเอาชีวิตรอดหรือเอาชีวิต เป็นอำนาจสืบเนื่องจากอำนาจในยุครโรมันที่เรียกว่า patria potesta หรือ อำนาจของพ่อ ในฐานะที่เป็นผู้ให้ชีวิตแก่ลูกๆ หรือทาสของเขา ย่อมมีอำนาจที่จะเอาชีวิตของคนเหล่านั้นเช่นกัน อำนาจแบบนี้ได้เปลี่ยนเป็นอำนาจชีวะ (biopower) ซึ่งถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเกี่ยวข้องกับประชากรในฐานะบุคคล ซึ่งกลไกหลักก็คือวินัยและเรื่องเพศ กับอีกส่วนหนึ่งคือการควบคุมประชากรโดยองค์รวม เพื่อเพิ่มอายุ อัตราการเกิด ระดับสุขภาพ เป็นต้น หากวิเคราะห์ว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้มีที่มาได้อย่างไร ฟูกอตต์มองว่าอำนาจยุคกลางอาจเป็นอำนาจที่ตั้งอยู่บนตรรกะของการลดทอน เมื่อให้ชีวิตได้ก็เอาชีวิตคืนมาได้ แต่กลไกอำนาจในช่วงเกิดยุคสมัยใหม่ตั้งอยู่บนตรรกะหรือกลไกที่กว้างขวางนั้น มันรวมทั้งการลดทอนการกระตุ้น การเพิ่มเสริม การควบคุม ตรวจสอบ การจัดการ การประสานเพื่อเพิ่มให้เกิดผลสูงสุด

อำนาจในเรื่องวินัยและการลงโทษ ทัศนคติของฟูกอตต์มองว่าในทุกสังคมและทุกยุคสมัยต้องมีเครื่องอำนาจอย่างใดอย่างหนึ่งมาครอบงำ การครอบงำก็คือการควบคุมมิติต่างๆ ในสังคมนั้นๆ ซึ่งหน่วยทางการเมืองในแต่ละยุคสมัยจะต้องควบคุมในสิ่งต่างๆ มากหรือน้อยต่างกัน ไปด้วยกัน ดังนี้ คือ

1. การควบคุมคน (ร่างกาย แรงงาน การเคลื่อนที่ อพยพ เคลื่อนย้าย)
2. การควบคุมความคิด
3. การควบคุมพื้นที่
4. การควบคุมเทคโนโลยี

ซึ่งถ้ามองภาพโดยรวมๆ แล้วจะพบว่า การควบคุมคนต้องทำผ่านแกน 4 แกน คือ ร่างกาย จิตใจ เวลา และ พื้นที่ ในช่วงต้นการเขียน เรื่องวินัยและการลงโทษ ฟูกอตต์ไม่ได้แยกแยะมิติทั้ง 4 นี้ แต่ยุบรวมการควบคุมร่างกายในเวลาและพื้นที่ไว้ในเรื่องวินัย ส่วนเรื่องจิตใจและความคิด ฟูกอตต์มานำเรื่อง governmentality ส่วนเรื่องพื้นที่โดยตัวมันเองล้วนๆ ในแง่ที่ควรจะเป็นประเด็นสำคัญแห่งการศึกษาได้รับความสนใจจากฟูกอตต์เป็นอย่างมาก

ฟูกอตต์มองสังคมสมัยใหม่เป็นสังคมที่เคลื่อนตัวจากสังคมยุคเก่ามาสู่สังคมวินัยและความเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการเคลื่อนตัวจากรัฐแบบอธิปัตย์มาสู่ระบบประชากร ราชการและสถานที่ที่มีวินัยก็คืออาการของสังคมที่เป็นปกติ ความเป็นปกติจึงวัดได้ด้วยควมมีวินัยในร่างกายและพื้นที่ รัฐยุคเก่าคือรัฐอำนาจอธิปัตย์นั้นอำนาจมาจากศูนย์เดียวมีลักษณะไม่จำกัด เน้นผลของอำนาจไม่เน้นประสิทธิภาพ แต่ในรัฐยุคใหม่อำนาจมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น มันมาจากหลายศูนย์ อำนาจส่งผลกระทบต่อร่างกายพื้นที่ต่างๆ ของสังคม โดยหวังทั้งผลและประสิทธิภาพ เราจึงได้เห็นการเน้นการมีวินัยต่างๆ ของสังคม โดยหวังผลและประสิทธิภาพ ฟูกอตต์มองว่าการลงทุนสร้างระเบียบวินัยในร่างกายคน มีความสำคัญพอๆ กับการ

สะสมทุน และเป็นสองปัจจัยหลักที่ทำให้สังคมสมัยใหม่ที่เป็นทุนนิยมและอุตสาหกรรมนิยมสร้างตัวเองขึ้นมาได้

การควบคุมร่างกายคนต้องกระทำในพื้นที่(space) ในสังคมสมัยใหม่เราจะเห็นกระบวนการจัดการพื้นที่ที่ต่างไปจากสมัยก่อน ซึ่งเน้น ประสิทธิภาพ เชิงพิธีกรรม และ สัญลักษณ์ มากกว่า ประสิทธิภาพเชิงโครงสร้าง(การเชื่อมโยงเป็นโครงสร้างหน้าที)แบบสังคมสมัยใหม่ ในสังคมยุคสมัย-ศักดินา พื้นที่ที่เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในเชิงพิธีกรรม เช่น พระที่นั่ง ท้องพระโรง พระราชวัง จะได้รับความสำคัญสูงสุด มีการตกแต่งหรูหรา อลังการ มันเป็นพื้นที่ที่รวมศูนย์ร่างกายจำนวนมากไว้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ แต่เมื่อมีการสยบยอมต่ออำนาจสัมบูรณ์ที่ไม่มีขีดจำกัด พื้นที่อื่นๆเช่นชนบท ตลาด เมือง จะดูเสื่อมโทรมยากจน ไม่มีการจัดการ เพื่อสะท้อนฐานะทางสัญลักษณ์ที่ต่างกันออกไป

นอกจากจะเน้นเรื่องการจัดการระเบียบใหม่ของพื้นที่ เพื่อกระจายร่างกายมนุษย์ไปอย่างเหมาะสมแล้ว ฟูโกต์ยังมองว่าสังคมสมัยใหม่ยังเน้นการตรวจสอบตรวจตรา โดยใช้การมอง (gaze) เราจะได้เห็นการจัดการวางพื้นที่ที่ไม่ต่างกัน การจัดการควบคุมพื้นที่และร่างกายดังกล่าวยังเปิดทางให้มีการตรวจตรา สังเกต หรือ เพ่งมอง เพื่อประเมิน เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพการควบคุมและการผลิต รวมทั้งเพื่อกำจัดการบ่อนทำลาย การเจ็บป่วย ความไร้สมรรถภาพ เป็นต้น

2.1.3. แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอดีตมนุษย์มักเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาที่อยู่ใหม่ เพื่อติดต่อค้าขาย เพื่อเผยแพร่ศาสนาและเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ ปัจจุบันการเดินทางเกิดขึ้นในหลายวัตถุประสงค์ หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยว ผู้เดินทางต้องการที่จะไปเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความเพลิดเพลินใจและเป็นการผ่อนคลายความเครียด จากวัตถุประสงค์ที่หลากหลายของการเดินทาง จึงมีผู้ให้ความจำกัดความของการเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

McIntosh และ Goeldner(1986)ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่าหมายถึง ผลของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ ของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจ รัฐบาลและชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน เป็นการดึงดูดใจและต้อนรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนอื่นๆ

จริญญา เจริญสุกใส และสุวัฒน์ จูธารณ์(2545) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง กิจกรรมใดๆที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางของบุคคล จากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว

เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง(นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน) ธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาครัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

ปวีณา โทนแก้ว(2542) กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวว่า การท่องเที่ยวจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ ซึ่งจำแนกได้เป็น3ด้าน คือ

1. ความสำคัญต่อบุคคล การท่องเที่ยวเป็นสื่อสร้างสรรค์ความสำราญ สร้างความเพลิดเพลินใจให้แก่มนุษย์ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้มีทัศนคติกว้างไกล สามารถรับและเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนสถาปนาความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษยชาติ เนื่องจากการท่องเที่ยวนำมาซึ่ง โอกาสในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคนในชาติและนานาชาติ
2. ความสำคัญต่อสังคม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสืบทอดทางวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ช่วยพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค มาตรฐานการครองชีพ ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดี
3. ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้สำคัญในรูปเงินตราต่างประเทศช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินของประเทศ กระตุ้นการสร้างงานและรายได้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินตรา และกระจายรายได้แก่ท้องถิ่น รวมทั้งกระตุ้นการผลิตและธุรกิจบริการต่าง

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2540 : 1-10) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ว่า เป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรีและวิถีชีวิตผู้คน หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ผู้อื่นและย้อนกลับมาตนเอง อย่างเข้าใจความเกี่ยวพันของสิ่งต่างๆ ในโลกที่มีความเกี่ยวโยงพันๆ ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

พลอยศรี โปราณานนท์ (2539 : 94) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเอาไว้ว่า เป็นการทำให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นถึงความหลากหลายทางชีวภาพและมิติทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว

World Tourism Organization (อ้างใน Richards, 1995 : 23) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเอาไว้ว่า เป็นการ

ของผู้คนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยกระตุ้นทางด้านวัฒนธรรม เช่น การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมกับงานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล การเข้าเยี่ยมชมอนุสรณ์สถาน การเดินทางเพื่อศึกษาขนบธรรมเนียมความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา

The European Association for Tourism and Leisure Education หรือ ATLAS (อ้างใน Richards, 1995 : 24) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเอาไว้ว่า เป็นการเดินทางของผู้คนไปสู่สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่มีหรือพบเห็นในชีวิตประจำวัน เป็นการแสวงหาความรู้และค้นหาประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการให้คำจำกัดความเฉพาะ (Technical Definition) เอาไว้ว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นการเดินทางของผู้คนเข้าไปสู่สิ่งดึงดูดใจเฉพาะอย่างทางวัฒนธรรม เช่น ศิลปะ ประเพณี การแสดง การละเล่น ที่มีอยู่ภายนอกชุมชนของตน

The European Centre for Traditional and Regional Cultures หรือ ECTARC (อ้างใน Richards, 1995 : 22) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่

1. โบราณคดี และพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆ
2. สถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้าง ผังเมือง รวมถึงซากปรักหักพังของสิ่งปลูกสร้างในอดีต
3. ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ประเพณี และเทศกาลต่างๆ
4. ความน่าสนใจในเรื่องของคนตรี เช่น คนตรีคลาสสิก คนตรีพื้นบ้าน หรือคนตรีร่วมสมัย
5. การแสดง ละคร ภาพยนตร์ มหรสพต่างๆ
6. ภาษาและวรรณกรรม
7. ประเพณีและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับศาสนา
8. วัฒนธรรมเก่าแก่โบราณ วัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือวัฒนธรรมย่อย

Suger (อ้างในพลอยศรี โปราณานนท์, 2539 : 94) กล่าวถึงส่วนประกอบทางวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในเชิงของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ งานหัตถกรรม กิจกรรมทางประเพณี ภาษา อาหาร ศิลปะ ดนตรี ศาสนา สถาปัตยกรรม การศึกษา ลักษณะการแต่งกาย เทคโนโลยีของชุมชนท้องถิ่น และกิจกรรมยามว่าง

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำว่า“การท่องเที่ยว” เป็นคำที่มีความหมายกว้างมิได้ หมายถึงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้นแต่ยังหมายถึงรวมถึงการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกันมีกิจกรรมร่วมกันมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้รับความรู้ความเพลิดเพลินเพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เพื่อหารายได้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยว ซึ่งแนวคิดนี้จะเป็นแนวคิดหลักสำคัญในการใช้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวของพระราชวังต้องห้ามว่าเพราะเหตุใด ถึงได้รับความนิยมเป็นพระราชวังที่นักท่องเที่ยวเข้าชมเยอะที่สุด เป็นอันดับ1 ของโลก จัดอันดับโดยองค์กรยูเนสโก

2.1.2 แนวคิดกระบวนการกลายเป็นสินค้า

หากจะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสินค้า ทฤษฎีมาร์กซ์นิสม์ (Marxism) มีอิทธิพลและส่งผลต่อทฤษฎีอื่นๆ จนอาจเรียกได้ว่าเป็นแม่บทของการศึกษาสังคมทุนนิยมก็ว่าได้ เพราะเป็นแนวคิดที่นำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งการศึกษาวิถีการผลิตและความสัมพันธ์ในการผลิต โดยเฉพาะวิถีการผลิตก่อนทุนนิยม (Pre Capitalist Mode of Production)

คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) ได้ศึกษาลัทธิเศรษฐกิจแบบนายทุน เขาอธิบายว่าการผลิตแบบเศรษฐกิจนายทุนได้มาจากการผลิตของเอกชนของสมัยศักดินา คือการผลิตเพื่อการบริโภคท้องถิ่นเพื่อการใช้สอย จนกระทั่งหน่วยต่างๆ ที่ประกอบเป็นสังคมศักดินาแตกแยก จึงเกิดเศรษฐกิจแบบนายทุนขึ้นซึ่งเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกมาจนถึงปัจจุบัน คำว่า สินค้า (commodities) เป็นคำนิยามของ มาร์กซ์ คือ สิ่งของที่ผลิตขึ้นเพื่อนำไปขายในท้องตลาด ส่วนกระบวนการทำให้กลายเป็นสินค้า (commodification) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับระบบทุนนิยม โดยทั้งที่ วัตถุ คุณภาพ และสัญณะต่างๆ ถูกเปลี่ยนให้เป็นสินค้า มูลค่าในตัวสินค้านั้น 2 ประการที่มาร์กให้ความสำคัญคือ มูลค่าใช้สอย และมูลค่าแลกเปลี่ยน สินค้าโดยตัวของมันเองอาจเป็นเพียงวัตถุธรรมดาที่อยู่รอบตัวเรา เป็นสิ่งของที่มีคุณสมบัติในการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ไม่ว่าความต้องการของมนุษย์จะเป็นการต้องการทางธรรมชาติหรือความทะเยอทะยานเพื่อความสนุกสนานและเหตุผลทางจิตวิทยาอื่นๆ ในเมื่อสินค้านั้นมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ สินค้าจึงเป็นสิ่ง

ที่มีประโยชน์เป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ในแง่ของประโยชน์ใช้สอย และด้วยเหตุนี้จึงทำให้สินค้ากลายเป็นสิ่งที่มีความมั่งคั่งมากทางเศรษฐกิจและการเมืองทั้งหมดของบรรดาประเทศทุนนิยม (Chrid Barker 2003:13)

แนวคิดกระบวนการทำให้วัฒนธรรมกลายเป็นสินค้า ตะวันตกใช้เครื่องมือที่สำคัญคือ การพยายามใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรม โดยการเปลี่ยน “วัฒนธรรม” และ “คุณค่า” บางอย่าง ให้เป็น “สินค้า” ที่เรียกว่า การสร้าง “วัฒนธรรมบริโภค” ผ่านอิทธิพลของการสื่อสารทุกรูปแบบ วิธีการ คือ กระตุ้น ปลูกเร้า เพื่อให้เกิดความต้องการ “เทียม” ต่อสินค้า เหมือนกันไปทั่วโลก ทำให้ผู้บริโภค ไม่ว่าผิวสีใด เชื้อชาติไหน ต่างรู้จักชื่อของสินค้า เมื่อความต้องการถูกทำให้ต้องการ เพื่อเสพ “สัญญา” หรือ “สัญลักษณ์” ดังนั้น กระบวนการทำให้วัฒนธรรมให้กลายเป็นสินค้า ก็คือ กลยุทธ์ในการกระตุ้น ปลูกเร้า ให้ผู้คนหลงใหล ชื่นชม เพียงเพื่อต้องการบริโภค “ความหมาย” ของสินค้า นั่นเอง (จิตกร โพธิ์งาม, 2554: online)

จากแนวคิดกระบวนการกลายเป็นสินค้า ที่เราเห็นจากนัยยะของการท่องเที่ยวขึ้นจะเห็นได้ว่า หลายๆอย่างในการท่องเที่ยวได้ถูกนำมาเปลี่ยนให้กลายเป็นสินค้าไม่ว่าจะเป็น พื้นที่ วัฒนธรรม ประเพณี อาหาร กิจกรรมรวมไปถึง ภาพถ่ายต่างๆ โดยเป็นการสร้างให้มีมูลค่ามากขึ้น การที่ทำให้วัฒนธรรมประเพณีกลายเป็นกิจกรรมต่างๆ ถือเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อที่จะเข้ามาเรียนรู้เก็บเกี่ยววัฒนธรรมและเป็นการเพิ่มพูนความรู้

2.2. บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิษณุ ลิ้มทองกุล(2547) เขียนหนังสือเรื่อง “จากบางกอกถึงปักกิ่ง”กล่าวว่าพระราชวังต้องห้ามหรือที่ปัจจุบันรัฐบาลจีนจัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์พระราชวัง ก่อตั้งขึ้น โดยจักรพรรดิหย่งเล่อ หลังจากทรงดำริให้ย้ายเมืองหลวงจากหนานจิงมายังปักกิ่ง

ในการย้ายเมืองหลวง จักรพรรดิหย่งเล่อสั่งให้มีการอพยพคนมากมายหลายแสนคนเข้ามายังปักกิ่ง เพื่อทำให้ปักกิ่งเข้มแข็งและแข็งแกร่งพร้อมกับการหาแรงงานเพื่อสร้างพระราชวังต้องห้าม

พระราชวังต้องห้ามเป็นจุดที่อยู่ใจกลางของกรุงปักกิ่ง มีรูปลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมตามความเชื่อโบราณที่ว่า “โลกมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม ขณะที่สวรรค์มีลักษณะเป็นวงกลม” ซึ่งสังเกตความแตกต่างได้จากการก่อสร้างสถานที่สำคัญของปักกิ่งสองแห่งคือ เทียนถาน ที่มีรูปลักษณะเป็นทรงกลมและมีหลังคาเป็นสีฟ้าคราม ขณะที่พระราชวังต้องห้ามมีลักษณะของพื้นที่เป็นสี่เหลี่ยมและมีหลังคาเป็นสีเหลือง (สีของดิน)

เป็นสัญลักษณ์ระบุถึงความเชื่อของคนจีนโบราณที่ว่า องค์จักรพรรดิอยู่ ณ ศูนย์กลางของจักรวาล ผืนดินทั้งหมดในโลกนั้นเป็นของพระองค์และผู้คนภายใต้ท้องฟ้าก็เป็นสมบัติของพระองค์

ทั้งนี้การออกแบบและก่อสร้างพระราชวังแห่งนี้เป็นไปตามหลักฮวงจุ้ย ของจีนโบราณ โดยจะหันหน้าไปทางทิศใต้รับเอากระแสลมอุ่น และหันหลังให้กับทิศเหนือ โดยด้านหลังเป็นภูเขาจิ้งซาน มาบังกระแสลมเย็นในฤดูหนาวแล้วก็ยังเป็นไปตามหลักที่ว่า

“ที่ทำงานอยู่ด้านหน้า ที่พักอาศัยอยู่ด้านหลัง บรรพบุรุษอยู่ทางซ้าย และเทพเจ้าอยู่ทางขวา”

โดยตึกด้านหน้านั้นจะเป็นสถานที่ให้จักรพรรดิ ออกว่าราชการให้ข้าราชการเข้าเฝ้า ส่วนด้านหลังก็เปรียบได้เหมือนบ้านของจักรพรรดิและเป็นที่อยู่พระมเหสี นางสนม ชั้นที่ และหญิงรับใช้ สำหรับทางซ้ายนั้นเป็นวัดบรรพบุรุษที่ปัจจุบันถูกดัดแปลงให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทางขวาเป็นแท่นบูชาเทพเจ้าผืนดินและการเพาะปลูก ซึ่งปัจจุบันนั้นเรียกว่า เซอจีถาน อันเป็นส่วนหนึ่งของสวนสาธารณะจิงซาน

วัสดุในการก่อสร้างพระราชวังต้องห้ามจะใช้แต่ของที่ดีที่สุดในยุคสมัยนั้น เช่น

ไม้ – ใช้วิธีการล่องตามลำน้ำจากมณฑลทางใต้ ประกอบด้วยเสฉวน กุ้ยโจว กว่างซี หูหนาน และยูนหนาน

หินอ่อน- จากซานเมืองของปักกิ่ง

หินสี และหินแกรนิต -จากมณฑลเหอเป่ย์

อิฐสร้างกำแพง -จากมณฑลซานตง

กระเบื้อง- ผลิตจากหมู่บ้านผลิตกระเบื้องหลิวฉิง และหลิวฉิงชุน ซานเมืองปักกิ่ง

หินปูพื้น หินปูพื้นของพระราชวังนี้เป็นหินชนิดพิเศษจากเมืองซูโจว มณฑลเจียงซู ที่เรียกว่า “หินทอง” โดยเมื่อเท้ากระทบไปบนหินชนิดนี้ก็จะเกิดเสียงสะท้อนที่ดังเป็นพิเศษ

นอกจากนี้ยังมีการบันทึกไว้ด้วยว่าในช่วงเวลาการก่อสร้างพระราชวังครั้งแรกที่กินระยะเวลาราวหนึ่งทศวรรษ(สำเร็จในปี ค.ศ.1413) มีการเกณฑ์แรงงานและช่างฝีมือหลายครั้งมาก โดยการเกณฑ์แต่ละครั้งนั้นหมายถึงช่างฝีมือราวแสนคน และแรงงานราว 1 ล้านคน

จักรพรรดิหย่งเล่อให้ความสำคัญอย่างมากกับการก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม โดยในปี ค.ศ.1406 พระองค์ถึงกับลงมาตรวดราชการก่อสร้างด้วยตนเอง เมื่อสร้างเสร็จเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1413 ก็เกิดไฟ

ใหม่ครั้งใหญ่ ประกอบกับแผ่นดินไหว จนทำให้พระราชวังทั้งหมดชำรุดอย่างหนัก จนจำเป็นต้องมีการสร้างและซ่อมใหม่อีกครั้งในปี ค.ศ.1416 และเสร็จสิ้นในปี ค.ศ. 1420

เมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้น ปีต่อมาจักรพรรดิหย่งเล่อก็ย้ายที่ประทับมาอยู่ในปักกิ่งอย่างถาวร แต่เดิมพระราชวังต้องห้ามนั้นไม่ได้ชื่อว่า กู้กง ดังชื่อเรียกปัจจุบัน แต่เป็น จื่อจิ้นเฉิง ซึ่งแปลว่าเมืองต้องห้าม

โดยความหมายของจื่อจิ้นเฉิง นั้นมีความเชื่อมโยงกับเรื่องราวทางดาราศาสตร์ที่คนจีนสมัยโบราณมีความเชื่อว่า ดวงดาวบนท้องฟ้ามีความสัมพันธ์กับบุคคลสำคัญบนโลก อย่างเช่น เห็นดาวตกก็อาจบ่งบอกถึงมีบุคคลสำคัญเสียชีวิต (อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ยังบอกว่ดาราศาสตร์ในสมัยโบราณของจีนมีความก้าวหน้า)

ทั้งนี้ดวงดาวของฮ่องเต้ก็มีชื่อว่า ดาวจื่อเว่ย ซึ่งก็เป็นที่มาของชื่อพระราชวังต้องห้าม สถานที่อันสงวนไว้เฉพาะพระองค์เท่านั้น

พระราชวังต้องห้าม ถือเป็นทั้งบ้านและที่ทำงานของจักรพรรดิจีน 24 พระองค์ ตลอดสองราชวงศ์หมิง-ชิง 491ปี จนถือได้ว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์ชิ้นหนึ่งในประวัติศาสตร์จีนที่ยังคงทอดมาถึงปัจจุบัน

สัดส่วนของพระราชวังต้องห้าม นั้นประกอบด้วย ทิศเหนือจรดใต้ ยาว960เมตร, ทิศตะวันออกจรดทิศตะวันตก ยาว 750 เมตร มีพื้นที่รวม 720,000ตารางเมตรพระราชวังต้องห้ามประกอบด้วยห้องทั้งหมดจำนวน9,999.5 ห้อง ที่ไม่เป็น 10,000ห้อง มีความเกี่ยวข้องกับลัทธิเต๋า โดยลัทธิเต๋าระบุเอาไว้ว่า “บนสวรรค์เทพเจ้าสูงสุดแห่งลัทธิเต๋าเป็นผู้ครอบครองห้องจำนวน 10,000ห้อง ดังนั้นเมื่อองค์จักรพรรดิเป็นบุตรสวรรค์พระองค์จึงไม่ควรเทียบชั้นกับพระบิดา”

อันส่งผลให้องค์จักรพรรดิสามารถครอบครองพระราชวังอันมีจำนวนห้องมากที่สุดได้เพียง 9,999.5 ห้อง น้อยกว่าพระบิดาครึ่งห้อง (หนึ่งห้องในความหมายนี้ก็คือพื้นที่อันอยู่ในบริเวณของเสา4ต้น) โดยห้องครึ่งห้องนี้ปัจจุบันตั้งอยู่ในส่วนทางทิศตะวันตกของพระราชวัง

ในทางสถาปัตยกรรม พระราชวังต้องห้ามทรงสี่เหลี่ยมสามารถแบ่งได้เป็น ซ้าย-ขวา เกือบจะเท่าๆกัน ส่วนในด้านของลักษณะของประโยชน์ใช้สอย พระราชวังต้องห้ามได้ถูกออกแบบมาแบบแบ่งแยก “ที่ทำงาน” กับ “ที่อยู่” ขององค์จักรพรรดิไว้อย่างชัดเจน

ที่ทำงาน(พระราชวังชั้นนอก) หมายถึงพื้นที่และสิ่งก่อสร้างที่อยู่ทางทิศใต้ของประตูเวียนชิงเหมิน ส่วนที่อยู่(พระราชวังชั้นใน) นั้นหมายถึงพื้นที่และสิ่งก่อสร้างที่อยู่ทางทิศเหนือของประตูเวียนชิงเหมิน โดยมีประตูเวียนชิงเหมินขวางแบ่งระหว่างพระราชวังชั้นนอกและชั้นในอย่างชัดเจน

ในสมัยชิง ส่องเต๋ียงพระองค์ได้ใช้ประตูเวียนชิงเหมินเป็นที่ออกว่าราชการในตอนเช้า ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ ณ บริเวณลานหน้าประตูดังกล่าวจะมีการคุ้มกันและตรวจตราอย่างหนาแน่นเป็นพิเศษว่า ส่วนอื่นๆและยังมีการกำหนดกฎเกณฑ์อย่างเข้มงวดในการเข้า-ออก

สำหรับปัจจุบันในด้านของการท่องเที่ยว ลานหน้าประตูเวียนชิงเหมินนี้ถือว่าเป็นจุดครึ่งทางของนักท่องเที่ยว โดยจะมีห้องน้ำตีดาววัดระดับความสะอาด ร้านขายเครื่องดื่ม ขายของที่ระลึก ไปสตั๊ดการ์ด รวมถึงกาเพย์ห่อสบาคั ไว้อคอยบริการนักท่องเที่ยว

นอกจากในฐานะที่เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างพระราชวังชั้นนอกกับพระราชวังชั้นใน จะสังเกตได้ว่า อาคารและการก่อสร้างพระราชวังชั้นในนั้นจะเริ่มมีความซับซ้อน และมีรายละเอียดขยับย่อย มากกว่าพระราชวังชั้นนอกที่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นตึกขนาดใหญ่ อย่างที่มีการบอกต่อกันว่า หากเข้ามาเยือนพระราชวังชั้นในแล้วก็จะพบว่ามี “เมืองซ้อนเมือง” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในพระราชวังต้องห้ามหรือเมืองต้องห้ามแห่งนี้มีขนาดใหญ่โตเพียงใด

สมบูรณั วรพงษ์(2537) เขียนหนังสือเรื่อง “ขุนเทียนที่ปักกิ่ง” โดยกล่าวว่า “วังต้องห้าม” ในอดีต ตำนานแต่ละหลังสร้างด้วยหยาดเหงื่อแรงงานของมนุษย์ ชาวจีนถูกเกณฑ์แรงงานกันมาเป็นจำนวนมาก แม้แต่แผ่นหินอ่อนซึ่งถูกช่างฝีมือสลักเป็นรูปมังกรกว้างยาวกว่า 10 เมตร หนักหลายสิบตัน ก็ต้องใช้คนลากมาจากดินแดนห่างไกลนับสิบนับร้อยกิโลเมตร ผ่านเขา ผ่านป่า โดยในสมัยนั้นยังไม่มีเครื่องทุ่นแรงของมนุษย์

ลานกว้าง ซึ่งเคยใช้เป็นที่แสดงแสนยานุภาพของทหารวัง ขณะออกว่าราชการขององค์จักรพรรดิ ณ พระที่นั่ง “ไท่เหอเตียน” ตัวพระที่นั่งสร้างแบบศิลปะจีน เสาแต่ละต้นทำด้วยไม้ทั้งท่อนสลักกลดลายมังกรทอง พันเลื้อยไปจนจรดเพดาน ตัวบัลังก์สลักเสาด้วยฝีมือศิลปินชั้นยอด สิ่งเหล่านี้สำเร็จด้วยมือมนุษย์มนุษย์ที่ถูกอำนาจและใช้อำนาจนั้นบันดาลให้เกิดขึ้นมาแล้วอย่างไร ก็เป็นที่ประจักษ์ว่าแต่ละมณฑลเท่าที่แสนยานุภาพขององค์จักรพรรดิจะแผ่барมีไปถึง

ศรีกานดา ภูมิบริรักษ์(2550) เขียนหนังสือเรื่อง “ปักกิ่งในความทรงจำ” โดยกล่าวว่า ค.ศ. 1987 องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้พระราชวังโบราณเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม

สมเด็จพระเจ้าฟ้างเอก เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา(2531) เขียนหนังสือเรื่อง “สายธารอารยธรรมจีน 7 ธานีแห่งอาณาจักรกลาง” กล่าวว่า พระราชวังหลวงเริ่มสร้างเมื่อปี ค.ศ. 1406 ในสมัยราชวงศ์หมิง ใช้เวลาสร้างเป็นเวลานาน 14 ปี ใช้ช่างฝีมือจำนวน 10,000คน และแรงงานกรรมกรถึง 1,000,000คน วัสดุที่ใช้คือไม้และหินอ่อนเป็นหลัก ใช้เป็นที่ประทับของจักรพรรดิ

อาณาเขตของพระราชวังนี้กว้างใหญ่ไพศาล ประตูทางเข้าและกำแพงหนา 4.30เมตร สูง 8.20เมตร กลอนขัดประตูเป็นชุดต้นมัทรีมาใช้คนยกขัดเพื่อเปิดปิดประตู มีลูกขุดรายรอบกำแพง ที่มุมกำแพงทั้งสี่ด้านจะสร้างหอคอยไว้ด้วย พระราชวังหลวงถูกไฟเผาและถูกทำลายหลายครั้งหลายครา แต่ก็มีบูรณะซ่อมแซมและสร้างขึ้นมาใหม่ให้อยู่ในสภาพเดิมเสมอมา

ตำแหน่งที่ถือว่ามีความสำคัญมากที่สุดนั้นมีอยู่ 3 หลัง และตั้งอยู่ ณ ใจกลางของพระราชวังต้องห้าม

ไท่เหอเตี้ยน เป็นตึกหลังแรกในบรรดาหนึ่งในสามตำหนักใหญ่ ไท่เหอเตี้ยน มีความสูงรวมฐานราว 35 เมตร และมีเนื้อที่ใช้สอยทั้งหมด 2,377 ตารางเมตร แม้สำหรับคนปัจจุบันพื้นที่ขนาดนี้จะเป็นได้เพียงแค่อ่างโรงใหญ่ๆเท่านั้น แต่ในสมัยก่อนกลับถือได้ว่าเป็นสิ่งก่อสร้างที่ใหญ่ที่สุดในพระราชวังแห่งนี้การออกแบบตกแต่งภายใน และการจัดวางเครื่องใช้ต่างๆนั้นถือได้ว่าชั้นหนึ่งและหรูหราที่สุดเท่าที่จะทำได้ และมีสัญลักษณ์สิ่งนำโชคของฮ่องเต้อย่างมังกรนั้นย่อมมีแทรกอยู่ในทุกซอกทุกมุมของตึกแห่งนี้ อีกด้วย

ในด้านของการใช้สอย ไท่เหอเตี้ยนเป็นอาคารหลักในการจัดงานใหญ่ๆ ทั้งหลายที่พึงจะมีทั้งพิธีราชาภิเษก งานอภิเษกสมรส งานวันขึ้นปีใหม่(ตรุษจีน) งานวันคล้ายวันประสูติของฮ่องเต้ พิธีแสดงความจงรักภักดีต่อฮ่องเต้ รวมไปถึงพิธีการต้อนรับขุนศึกที่ไปคว้าชัยมาจากสงครามต่างๆ

จงเหอเตี้ยน เป็นตำหนักหลังเล็กที่ถูกล้อมรอบอยู่ตรงกลาง โดยประโยชน์ใช้สอยของมันอยู่ที่ก่อนการออกงานใหญ่แต่ละครั้งที่ตำหนักไท่เหอเตี้ยน องค์กรฮ่องเต้ที่เสด็จออกมาจากวังชั้น ในจะมาหยุด ณ ตำหนักจงเหอเตี้ยนก่อนเพื่อรอให้ทุกอย่างพร้อมเพรียง และเรียบร้อย

นอกจากนี้ทุกปีในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิก่อนออกไปบูชายามเช้าแห่งการเกษตร เพื่อความอยู่ดีกินดีและการเพาะปลูกให้ได้ผลดีของประชาราษฎร์ องค์กรฮ่องเต้ก็จะมาแวะที่ตำหนักแห่งนี้เพื่อตรวจสอบว่าเครื่องมือเครื่องมือต่างๆและเมล็ดพันธ์พืช

เป่าเหอเตี้ยน เป็นอาคารสุดท้ายในบรรดา 3 ตำนานใหญ่ ในการสอบจอหงวน อันเป็นเวทีสำคัญในการสอบเข้ารับราชการของบัณฑิตทั่วประเทศจีนที่จัดขึ้นทุก 3 ปี

ทวิปวรติลภ(2551) เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์จีน” กล่าวว่า ในปีพ.ศ. 2534 หลังจากเกิด "การปฏิวัติซินไฮ่" ทำให้การปกครองของราชวงศ์ชิงที่ติดต่อกันมานานถึง 268 ปีเป็นอันต้องสิ้นสุดลงต่อมาในปีพ.ศ. 2455 มีพระบรมราชโองการของจักรพรรดิยฺเหวียนซ่งตี้ราชสมบัติแต่โดยดีโดยมอบให้หยวนซื่อไช่มีอำนาจสมบูรณ์ในการจัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐชั่วคราวขึ้น รัฐบาลดร.ซุนยัตเซ็น ได้เสนอที่จะปฏิบัติต่อจักรพรรดิราชวงศ์ชิงที่สละราชสมบัติแล้วด้วยความเคารพเช่นเดียวกับพระมหากษัตริย์ชาวต่างประเทศ รัฐบาลสาธารณรัฐจะจัดสรรรายได้ให้ปีละ 4,000,000 ตำลึงอภิสิทธิ์ส่วนพระองค์รวมทั้งพระราชวังข้าราชการบริหารและทหารรักษาพระองค์ก็ให้คงไว้โดยรัฐบาลสาธารณรัฐออกค่าใช้จ่ายให้เชื้อพระวงศ์และขุนนางชาวแมนจูก็มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนตัวและคงมีฐานันดรศักดิ์สืบไปนอกจากนี้ยังมีสิทธิเช่นเดียวกับพลเมืองชาวจีนทุกประการโดยไม่ต้องถูกเกณฑ์ทหาร

ในปีพ.ศ. 2460 มีการรื้อฟื้นระบอบกษัตริย์แมนจูขึ้นมาอีกครั้งโดยสถาปนาผู้อดีจักรพรรดิแมนจูองค์สุดท้ายซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง 11 ขวบและพำนักอยู่ในพระราชวังต้องห้ามแต่อายุของระบอบกษัตริย์แมนจูคราวนี้ไม่ถึงสองสัปดาห์ก็ถูกลดออกจากตำแหน่งจักรพรรดิอีกครั้งหนึ่ง

สมฤทธิบัวระมวล(ม.ป.ป.) เขียนหนังสือเรื่อง “ซีลีไทเฮาพญาหงส์เหนือบัลลังก์มังกร” กล่าวว่า พระบรมราชโองการสุดท้ายก่อนเสด็จสวรรคตของพระนางซูสีไทเฮาคือการประกาศแต่งตั้งพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่ขึ้นซึ่งก็คือปูยีหรือผู่อี้เจี๋ยวัยไม่ถึง 3 ปีเมื่อมีพระราชโองการออกมาเหล่าขันทีและเจ้าพนักงานชาววังรับสนองพระราชโองการอัญเชิญเกี้ยวหลวงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินมายังคฤหาสน์ขององค์ชายเพื่อเชิญเสด็จจักรพรรดิองค์ใหม่เข้าไปประทับภายในวังหลวงตามประเพณี ในขณะที่อยู่ในพระราชวังต้องห้ามปูยีได้รับการเลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมมากเกินไปในทุกๆ ที่ที่ปูยีเดินผ่านคนทั้งแผ่นดินจะต้องคุกเข่าลงแล้วถวายความเคารพด้วยการก้มศีรษะลงจนแนบกับพื้นและจะต้องก้มหน้าอยู่เช่นนั้นจนกว่าขบวนเสด็จของปูยีจะผ่านไปไม่ช้าสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในวังหลวงก็สอนให้ปูยีรับรู้ได้ว่าทรงมีพระราชอำนาจเหนือพวกขันทีมากเพียงใดและบ่อยครั้งที่พวกขันทีจะถูกปูยีกลั่นแกล้ง

พระราชวังหลวงเป็นที่ประทับของจักรพรรดิผู้เป็นโอรสสวรรค์ถูกจัดให้เป็นสถานที่เฉพาะพระเจ้าแผ่นดินเพียงผู้เดียวเท่านั้นด้วยเหตุนี้จึงกลายเป็นสถานที่ต้องห้ามสำหรับคนทั่วไปตามกฎเกณฑ์ของวังหลวงแล้วผู้ที่มิหน้าที่ดูแลพระราชวังต้องห้ามแห่งนี้คือขันทีพวกเขามีหน้าที่กำกับดูแลกิจการงานทุกอย่างที่

เกิดขึ้นภายในพระราชวังต้องห้ามเปรียบได้ว่าขันทีนั้นคือฟันเฟืองชิ้นสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้งานทุกอย่างภายในวังหลวงดำเนินไปได้ซึ่งรวมไปถึงความเป็นอยู่ของพระเจ้าแผ่นดินด้วย

ในเรื่องพิธีการปฏิบัติหรือระเบียบแบบแผนต่าง ๆ นั้นพวกขันทีจะเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเช่นทุกแห่งที่ปูยีเสด็จภายในวังหลวงจะต้องถูกรายล้อมไปด้วยขบวนใหญ่โตปูยีจะไม่ได้รับอนุญาตให้เดินเล่นไปไหนมาไหนได้ตามลำพังโดยไม่มีผู้ติดตามคณะใหญ่ได้เด็ดขาดเป็นต้น

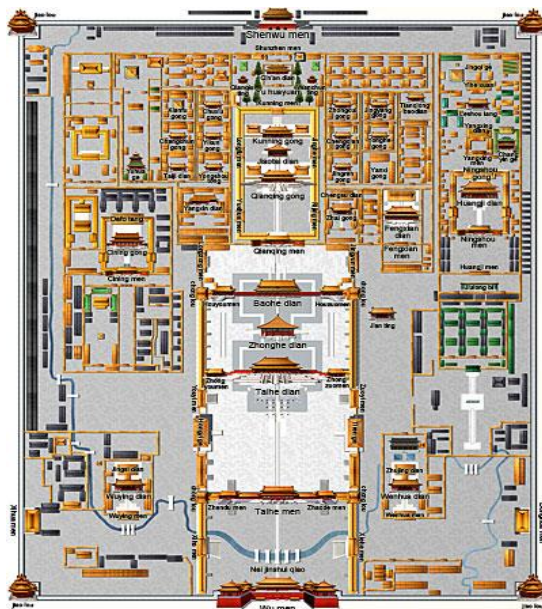
เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2455 ราชสำนักออกประกาศการสละราชสมบัติอย่างเป็นทางการแต่จักรพรรดิและราชสำนักยังคงสภาพตามเดิม

ในปีพ.ศ. 2460 นายพลผู้บัญชาการทหารระดับสูงยึดอำนาจคืนให้แก่ปูยี 6 วันหลังจากคืนอำนาจให้ปูยีมีการทิ้งระเบิดจากเครื่องบินเป็นจำนวน 3 ลูกจากฝ่ายตรงข้ามซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิวัติสร้างความเสียหายให้แก่วังหลวงอย่างมาก

เรื่องซัยรักศรีอักษร(2556)เขียนหนังสือเรื่อง “ขุนยัดเซ็นมหาบะรุชผู้พลิกแผ่นดินจีน” กล่าวว่าหลังจากโค่นล้มรัฐบาลชิงแล้วควรใส่เสื้อผ้าอย่างไรจึงจะเหมาะสมผู้คนไม่ยอมสวมชุดขุนนางชิงและเสื้อผ้าอาภรณ์ของชาวแมนจูจะฟื้นฟูการแต่งกายแบบชาวฮั่นสมัยหมิงก็ไม่เหมาะสมดังนั้นขุนยัดเซ็นจึงปรึกษากับช่างตัดเสื้อด้วยตนเองเสนอแนวคิดในการออกแบบตัดเย็บออกมาเป็นชุดจำลองมีกระเป่า 4 กระเป่าเรียกว่า “ชุดหมิงกั้ว” (ชุดประชารัฐ) ตัวท่านนำสวมชุดดังกล่าวจากนั้นก็แพร่หลายไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็วจึงเรียกว่า “ชุดจงซาน”

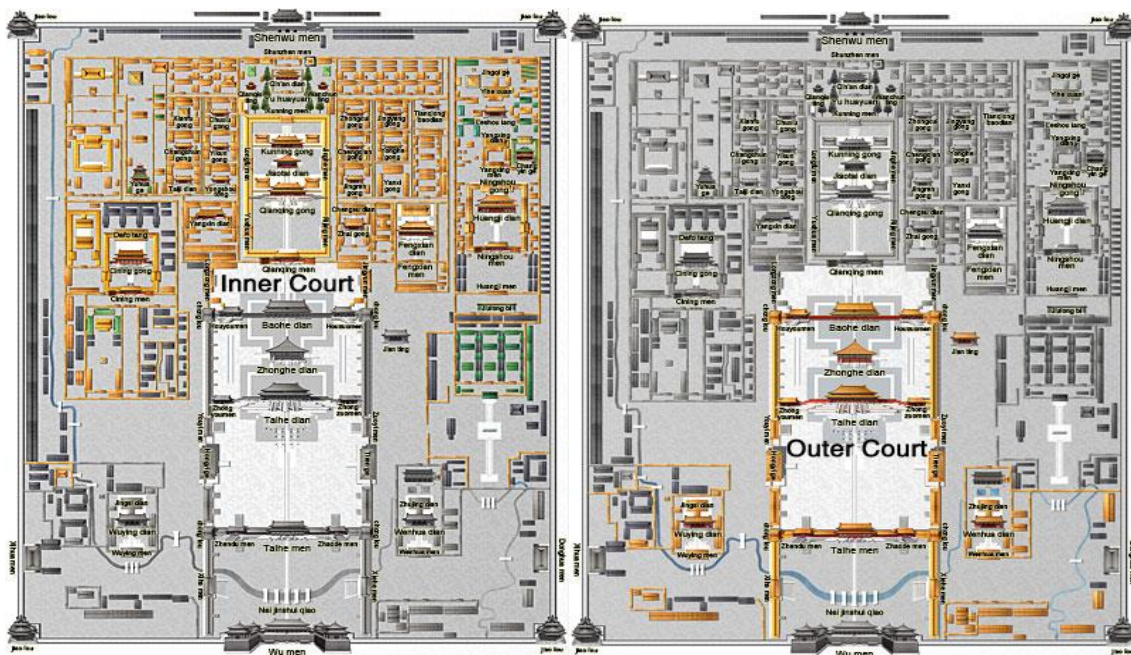
หลังจากฮ่องเต้สละราชบังลังก์ยังไม่ถูกลดพระอิสริยยศแต่ละปีมีค่าใช้จ่าย 4,000,000หยวนประชารัฐจีนเป็นผู้จ่ายให้ประทับอยู่ในพระราชวังชั่วคราวก่อนวันหลังค่อยย้ายไปประทับที่อุทยานอี้เหอหยวนยังคงมีทหารองครักษ์ตามเดิมศาลบรรพชนและสุสานหลวงได้รับการบูรณะตลอดไปประชารัฐจีนจะจัดทหารยามเฝ้ารักษาราชตระกูลยังคงมีพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ประชารัฐจีนคอยคุ้มครองเป็นพิเศษ

บทความจาก <http://www.dpm.org.cn/> เรื่องแผนผังของพระราชวังต้องห้าม

พระราชวังต้องห้ามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

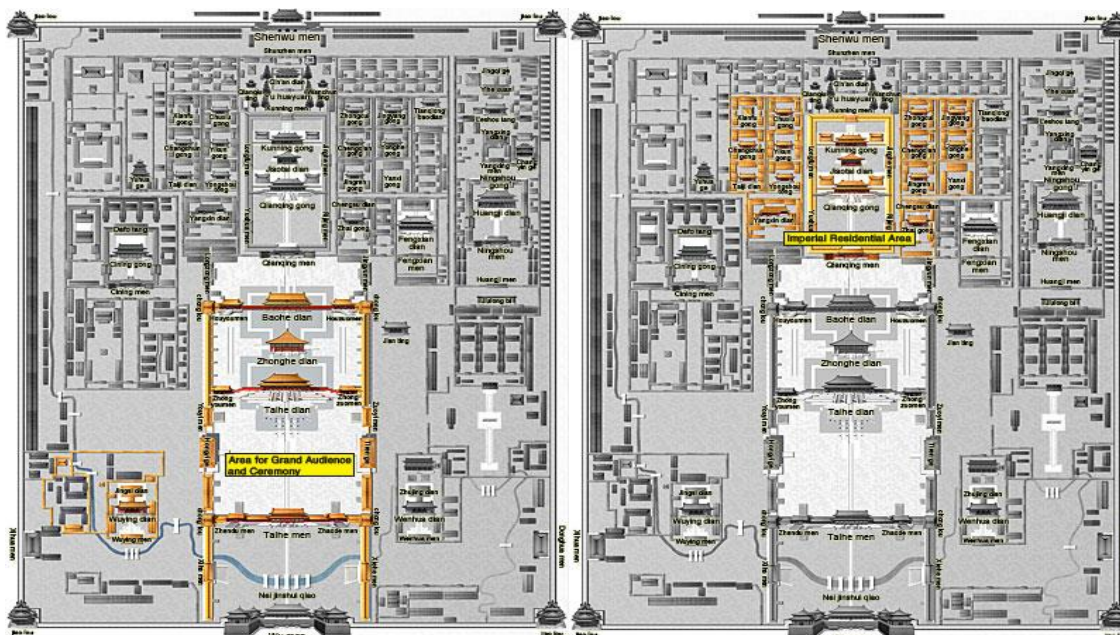
พระราชวังด้านใน พระราชวังด้านนอก

การใช้พื้นที่ภายในพระราชวังต้องห้าม

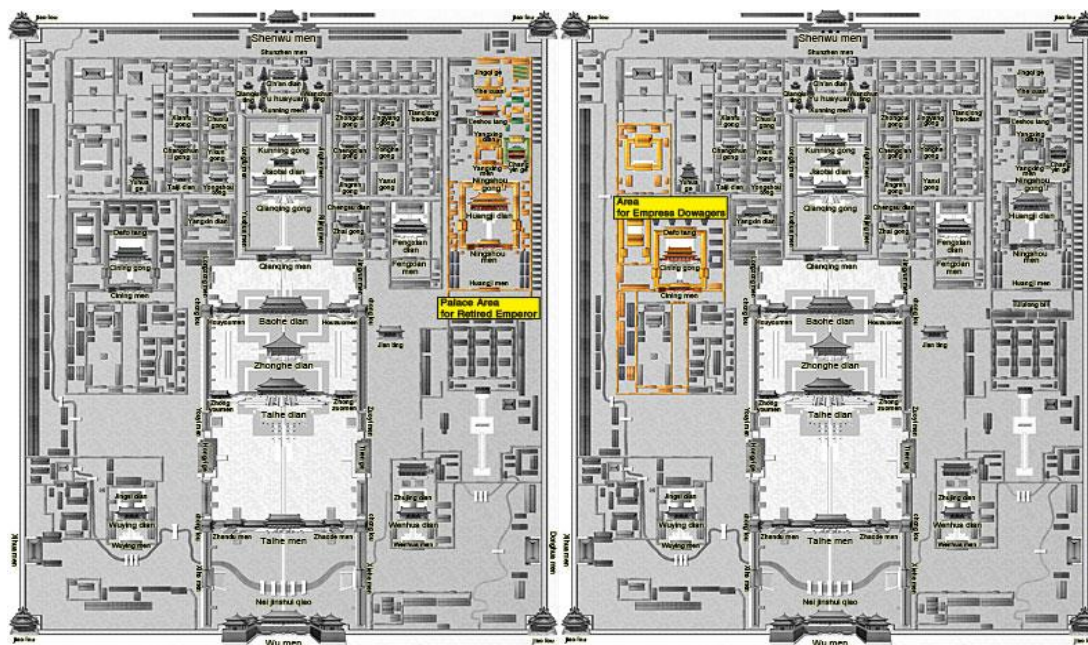
พื้นที่สำหรับทำพิธีศักดิ์สิทธิ์

ที่พักของจักรพรรดิ

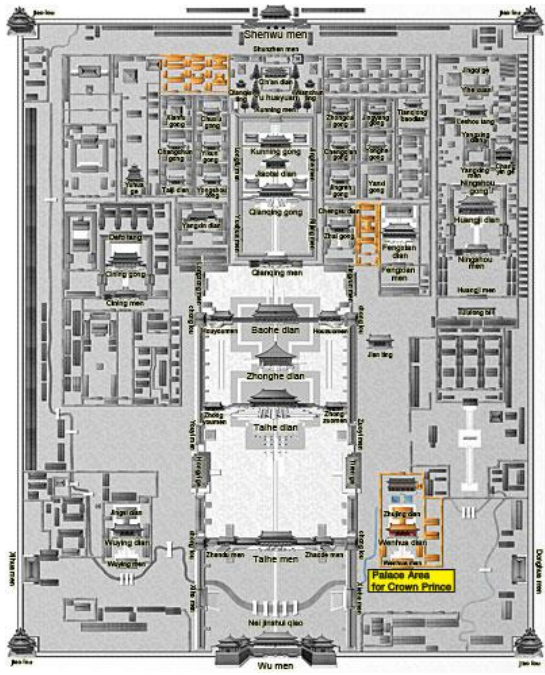

ที่พักของจักรพรรดิที่เคยครองบัลลังก์

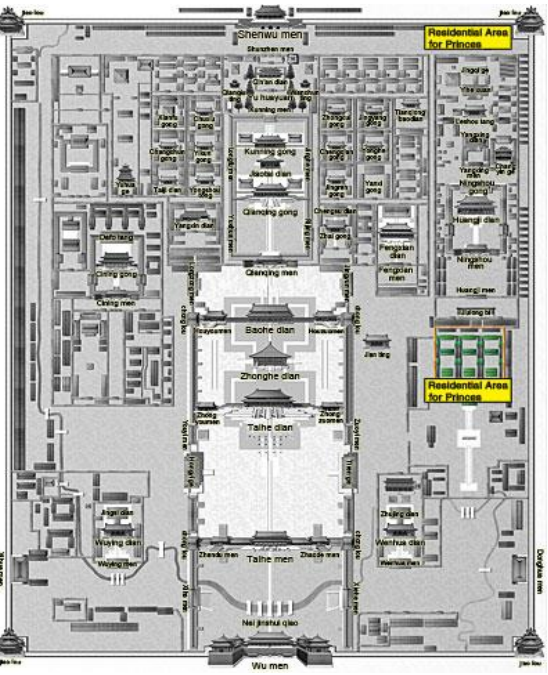
ที่พักพระราชินีของจักรพรรดิที่ล่วงลับ

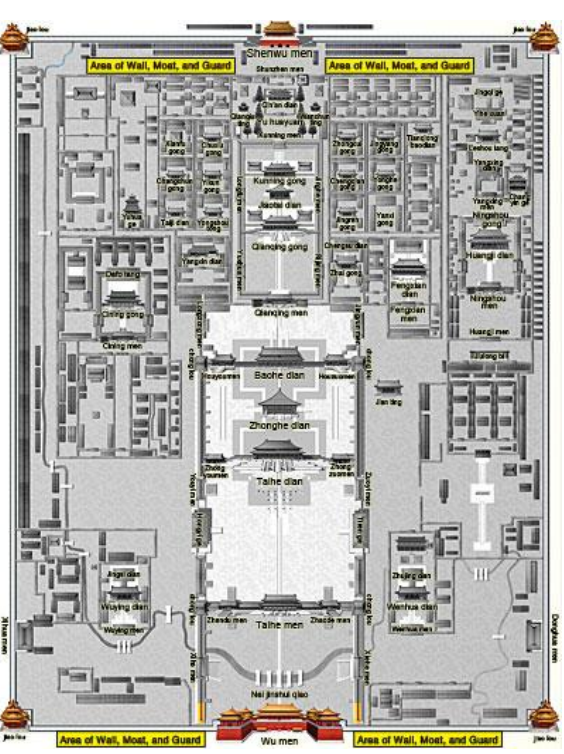
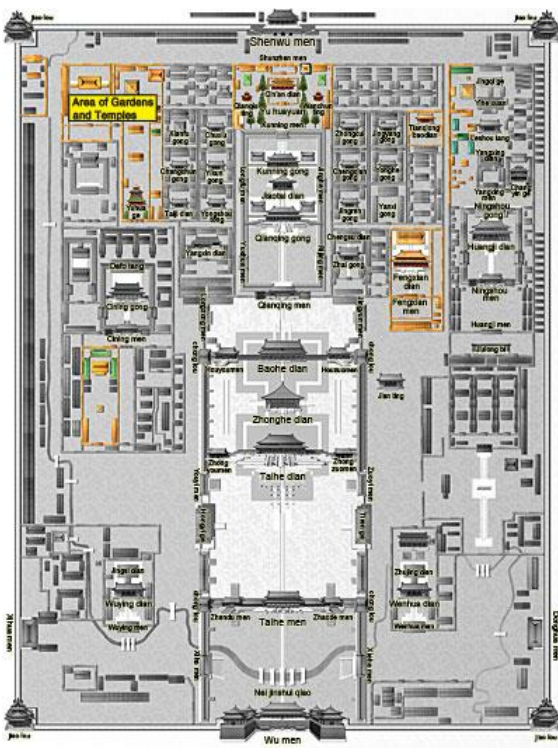
ที่พักขององค์ชาย

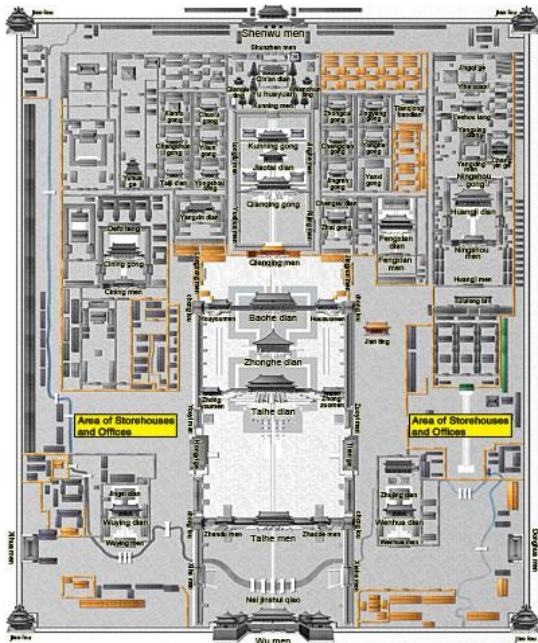
ที่พักสำหรับองค์หญิง

สวนและวัด กำแพง,คูน้ำ,ป้อมปราการเฝ้ายาม

สำนักงานและคลังเก็บของ

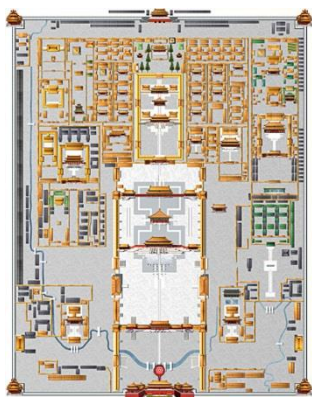

พื้นที่ที่เปิดให้เข้าชม

บริเวณรอบคูน้ำ

ประตู Wu men

ส่วนมากรู้จักกันในนามของ ป้อมปราการของ 5 นกฟีนิกซ์ ประตูนี้เป็นทางเข้า ทิศใต้ของ พระราชวังต้องห้าม ประตูตรงกลางสามารถเข้าได้เฉพาะจักรพรรดิเท่านั้น คนในครอบครัว, วงศ์ตระกูลจะใช้ประตูทางด้านขวา ส่วน เจ้าหน้าที่ นางกำนัล, ทหารต่างๆ ใช้ประตูทางด้านซ้าย

3ตำหนักด้านนอก

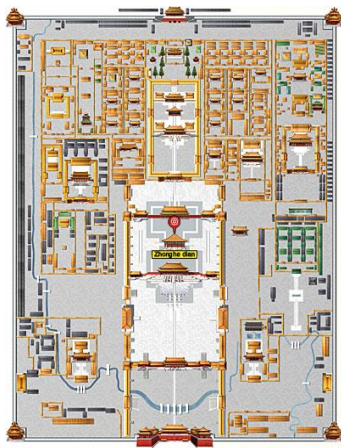
ตำหนักไถ่เห่อ (Tai he)

เป็นตำหนักที่มีความสง่างามและใหญ่ที่สุดใน พระราชวังต้องห้าม และสถาปัตยกรรมของ ตำหนักก็อยู่ในระดับที่สูงมากของสถาปัตยกรรม ดั้งเดิมที่ยังคงเหลืออยู่ในประเทศจีน

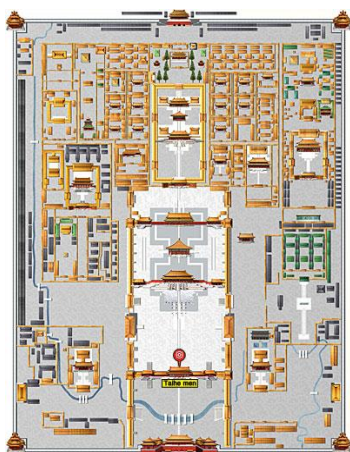
ตำหนัก Zhong he

อยู่ระหว่าง ตำหนัก Tai he กับตำหนัก Zhong he ตำหนัก Zhong he ก่อนที่จะเข้าร่วมในงานพิธีกรรมใหญ่ที่ตำหนัก Tai he จักรพรรดิ จะมาที่ตำหนัก Zhong he เพื่อรับการแสดงความเคารพจากบรรดานางกำนัล ขุนนาง ทหารต่างๆที่อยู่ในพระราชวัง ก่อนการบวงสรวงบรรพบุรุษต่อฟ้าดิน จักรพรรดิจะเขียนการพิจารณาการเสวยสละ และจัดเตรียมเครื่องมือหรือวิธีการในการทำการเกษตรในตำหนักนี้

ประตู Taihe

ประตูทางเข้าที่เป็นทางการเพื่อเข้าสู่พระราชวัง

ตำหนัก Bao he

เป็นที่พักชั่วคราวของผู้สืบทอดราชวงศ์ ใช้จัดงานแต่งงาน ,ใช้จัดงานเฉลิมฉลองก่อนวันปีใหม่ และวันพระจันทร์เต็มดวง

Tiren ge

ใน ค.ศ. 1662-1722เป็นตำหนักที่มีไว้สำหรับสอบคัดเลือก ภายหลังกลายเป็นแผนกคลังเก็บสิ่งทอของจักรพรรดิ

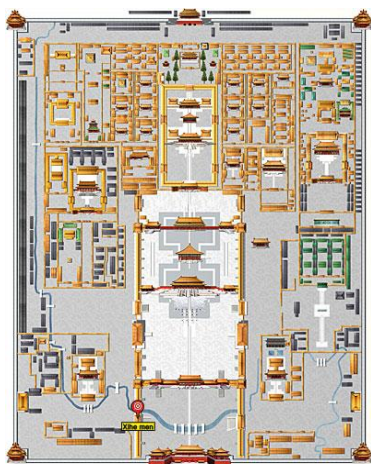
ตำหนัก Hongyi ge

ตั้งอยู่บริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของตำหนัก Taihe ในปีค.ศ.1644-1911) ใช้สำหรับเก็บเครื่องทอง และเครื่องเงินที่ใช้ในพิธีกรรม

ประตู Xihe

ตั้งอยู่บริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของตำหนัก Taihe ในปีค.ศ.1403-1424 เพื่อที่จะรับมือกับฤดูหนาวที่รุนแรง จักรพรรดิจึงมีคำสั่ง ให้ผู้ที่มาเข้าเฝ้าใช้ห้องที่อยู่ข้างๆ ประตู Xihe เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงในเวลานั้น

ประตู Xia he

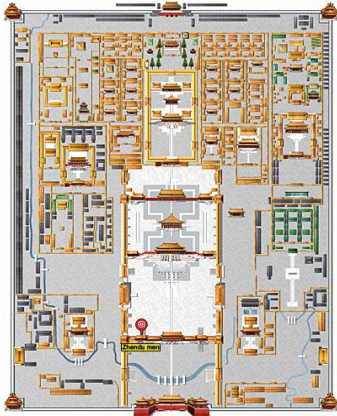
ประตู Zhao de

ในปีค.ศ.1368-1644 เป็นที่ที่จักรพรรดิปรึกษารื้อกับเหล่าขุนนางอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นที่ตั้งของตำหนักเลขาศิการ ในปีค.ศ. 1644-1911 เป็นที่ตั้งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของกษัตริย์ในเวลากลางคืน

ประตู Zhen du

ในค.ศ.1368-1644 จักรพรรดิเรียกประชุม
รัฐมนตรีที่ประตูนี้ เพื่อปรึกษานโยบาย ในขณะที่
จักรพรรดิกำลังเศร้าเสียใจกับวันครบรอบวันตาย
ของบรรพบุรุษ

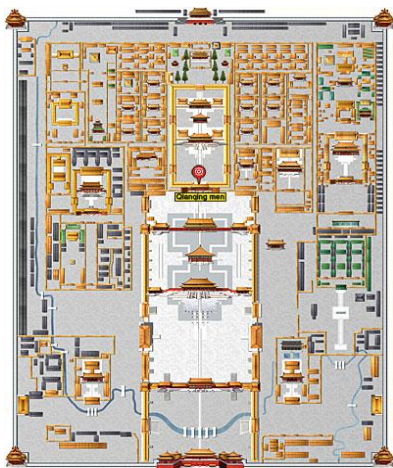

3ตำหนักด้านใน

Three Palaces of the Inner Court

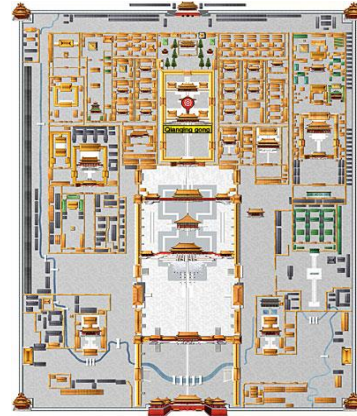
Qianqing men

เป็นประตูแรกที่ใช้ในการเข้าสู่พระราชวัง
ต้องห้าม หน้าประตูจะมีแท่นหินอ่อนที่จัดตั้งไว้
เพื่อผู้ที่มาเข้าเฝ้าในตอนเช้า

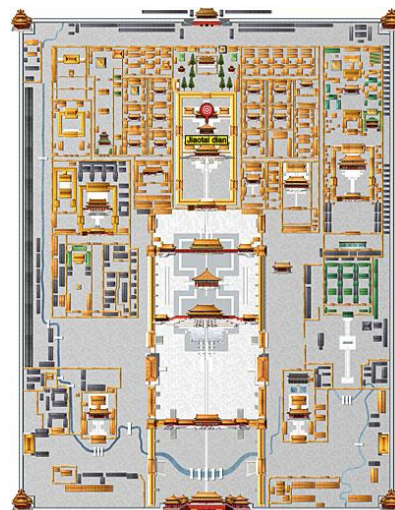
Qingqing gong

แต่เดิมเป็นสถานที่พำนักของจักรพรรดิ ต่อมา
จัดตั้งไว้เพื่อเป็นที่เก็บ โรงศพของจักรพรรดิเพื่อ
รอชาปนกิจ เนื่องจากมีความเชื่อว่า ดวงวิญญาณ
ของจักรพรรดิจะสถิตอยู่ในที่ของท่าน

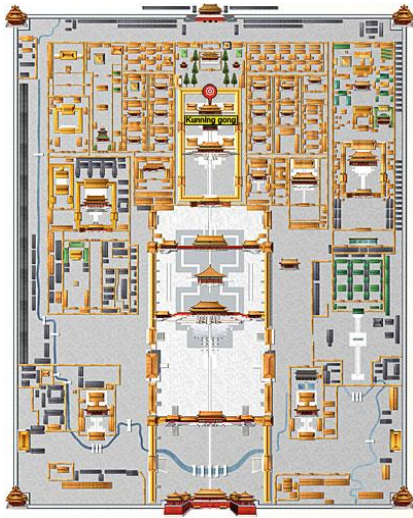
Jiaotai dian

เป็นห้องพักรับรองสำหรับทูตและแขกที่สำคัญ
ของจักรพรรดิ ตกแต่งด้วยทองคำและทองแดง
เพื่อนเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองและ
อำนาจของจักรพรรดิ

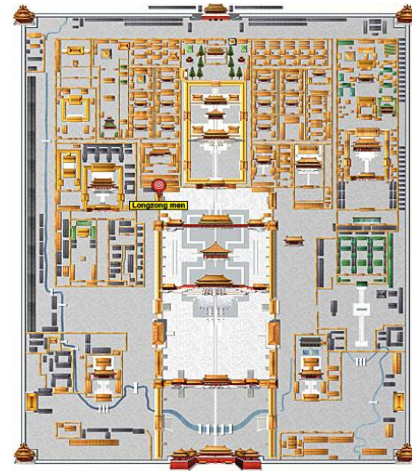
Kunning gong

เป็นเรือนหอที่อยู่ทางฝั่งเหนือของ Jiaotai dian ใช้สำหรับคืนแรกในการเข้าพิธีสมรส หลังจากนั้นสองคืนก็จะย้ายไปที่ Qingqing gong

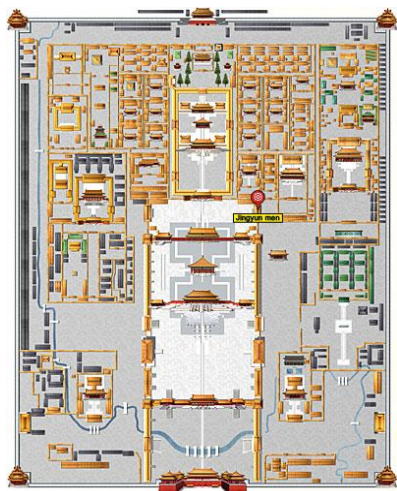
Longzong men

เป็นประตูที่อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ Qingqing men ประตูนี้เชื่อมต่อกับสวนชั้นในที่เป็นสวนสำหรับจักรพรรดิ

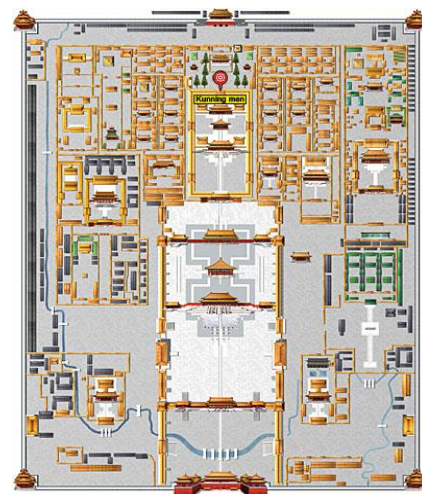
Jingyun men

นอกจากเรื่องราชการหรือการเข้าเฝ้าจักรพรรดิแล้ว ประตูนี้จะห้ามไม่ให้ผู้ใดเข้า นอกจากได้รับคำอนุญาตจากจักรพรรดิ ด้านในจะมีทหาร 20 นายคอยผลัดเปลี่ยนเวรยามและส่งข่าวสารถึงจักรพรรดิ

Kunning men

เป็นประตูของ Hou san gong ที่เชื่อมต่อไปยัง Yu huayuan ด้านหน้ามีกรอบประตูทองแดงขนาดใหญ่

บริเวณตำหนักเก็บวรรณคดี

Area of the Hall of Literary Brilliance

(Wenhua dian qu)

Wenhua dian

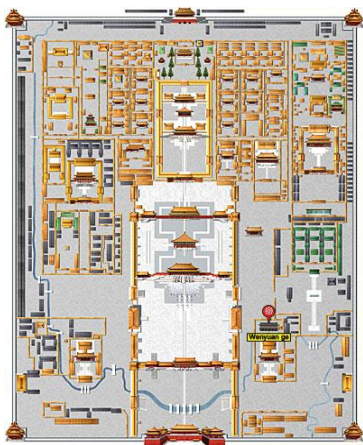
เป็นสถานที่เก็บงานศิลปะขนาดใหญ่ รวมไปถึงเครื่องเซรามิกที่เก่าแก่และมีอายุยาวนาน

Wenyuan ge

เป็นหอเก็บรักษาหนังสือและตำราที่สำคัญตั้งแต่ช่วงรัชสมัยพระเจ้า qinglong ด้านในมีหนังสือประวัติศาสตร์ที่สำคัญมากมาย ตั้งอยู่ตรงข้าม

Wenhua dian

ตำหนักว่าราชการและบรรทม

Area of Hall of Martial Valor

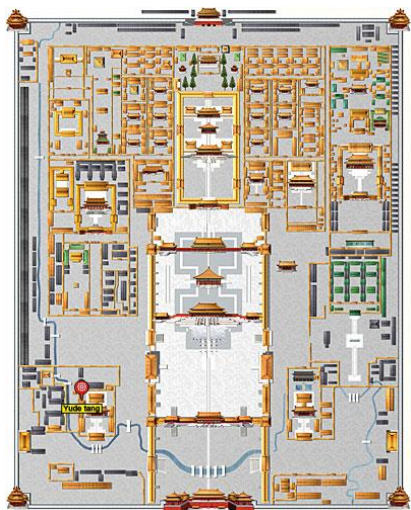
(Wuying dian qu)

Wuying dian

แต่เดิมเป็นที่เก็บภาพวาดศิลปะโบราณ แต่ในราชวงศ์ได้ถูกเปลี่ยนเป็นที่วาดภาพของจักรพรรดิ มีผลงานนับพันชิ้นในห้องนี้ และถูกเผาทำลายไปเกือบทั้งหมด

Yu de tang

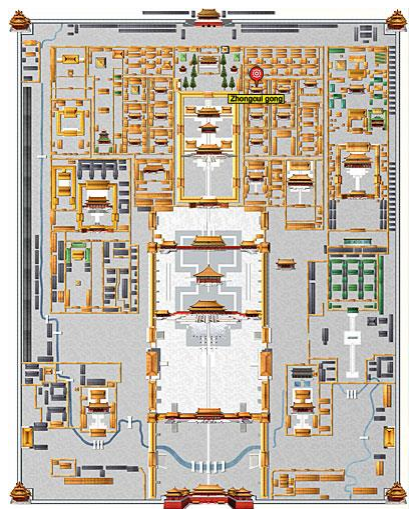

ตำหนักว่าราชการและบรรทม

Hall of mental cultivation

Zhongcui gong

เป็นที่พำนักของจักรพรรดิในวัยเด็กที่นี่เป็น
สถานที่สุดท้ายที่ได้มีการเข้าเฝ้าและลงมดที่จะ
ยอมแพ้ให้กับการปฏิวัติในปี 1911

Yangxin dian

Fengxian dian

เป็นหอเก็บนาฬิกา ที่ถูกส่งมาเป็นของกำนัลใน
ราชวงศ์ชิง จากทั้งประเทศอังกฤษและอเมริกา

ศุณิสา มุณีเมธี และเกีตถวา บุญปรากร(2556) ศึกษาเรื่อง แนวคิดกระบวนการกลายเป็นสินค้า แนวคิดการกลายเป็นสินค้าของ Appadurai(1968)มาวิเคราะห์ถึงการสร้างคุณค่า และการให้ความหมายของ ย่านเมืองเก่าของคนในสังคม ทั้งวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของย่านเมืองเก่าที่ผู้คนให้คุณค่าเป็นถนนของการสัญจร และการใช้ชีวิตตามปกติ เปลี่ยนมาให้คุณค่าว่าเป็นย่านที่มีความงามที่มีสถาปัตยกรรมแบบชิโนยูโรเปียน ที่ควรค่าแก่การชื่นชมถูกทำให้กลายเป็นสินค้าภายใต้บริบทการท่องเที่ยว ซึ่งAppadurai(1968) อ้างถึงในปฏิญญา ลิม โอปารสุขสกุล 2554) กล่าวว่ากระบวนการกลายเป็นสินค้า (Commoditization)เป็นการศึกษาชีวิตประวัติของสิ่งของโดยมองสิ่งของในฐานะสิ่งสร้างทางวัฒนธรรมที่ถูกนิยามให้มีความหมายเฉพาะเจาะจง และได้รับการจำแนกหรือยกเลิกการเป็นวัตถุหรือสินค้า “สินค้า” จึงเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ทั่วไปกระบวนการกลายเป็นสินค้าจึงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์อย่างสลับซับซ้อนขององค์ประกอบต่างๆทั้งเรื่องเวลา วัฒนธรรม และสังคม หากสิ่งบางอย่างมีคุณลักษณะที่แปรผันเป็นสินค้าไม่ได้ มีช่องทางนำเสนอตัวเป็นสินค้า และมีบริบทเหมาะสมต่อการซื้อขาย สิ่งของเหล่านั้นก็เป็นสินค้าด้วยตัวเอง

แนวคิดเรื่องพื้นที่ โดยใช้แนวคิดของ Lefebvre(1991) ในการนำมาศึกษาถึงการในพื้นที่ย่านเมืองเก่าในการสร้างความหมายต่อพื้นที่ย่านเมืองเก่า ซึ่ง Lefebvre (1991 อ้างถึงใน หทัยรัตน์ ทองสกุล 2554) ยังได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่ไว้อีกด้วยว่า พื้นที่นั้นถูกสร้างโดยการผ่านเวลา และมักจะแสดงตัวเองในฐานะที่เป็นเหมือนดังชิ้นส่วนที่มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยการเชื่อมสัมพันธ์กันด้วยเวลา ดังนั้นแต่ละพื้นที่จึงมีลักษณะทางประวัติศาสตร์ของตนเอง ประวัติของพื้นที่จึงไม่ใช่สิ่งอื่นใดนอกจากประวัติศาสตร์ของการดำรงอยู่ของพื้นที่ และเป็นผลผลิตหรือสิ่งที่ถูกผลิต จากกิจกรรมที่รวมเอาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวแนวคิดการท่องเที่ยวมาวิเคราะห์ถึงบริบทของสงขลาในกระแสการท่องเที่ยวซึ่งแนวคิดการท่องเที่ยวได้กล่าวถึงวัฒนธรรมของชุมชนส่งผลให้วัฒนธรรมของชุมชนถูกทำให้กลายเป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวประกอบกับกระแสการท่องเที่ยว พบว่า กระบวนการวัฒนธรรมกลายเป็นสินค้า ซึ่งชาวบ้านมิได้เป็นฝ่ายผู้ถูก กระแทบที่จริงแล้วเขามีส่วนร่วมอย่างมากในการลุกขึ้นมาเปลี่ยนแปลงประเด็นอยู่ที่ เราจะประเมินการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวอย่างไร การประเมินในเชิงลบอาจแฝงนัยว่าผู้ประเมินมองว่าวัฒนธรรมคือสิ่งที่มีแก่นแท้ บางอย่างที่ควรสงวนและไม่ควรเปลี่ยนแปลง ทั้งที่จริงแล้วเราต่างตระหนักว่าสังคมมนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงไปได้ทุกวัน Picard (2008 อ้างถึงใน ยุทธกาน ดิสกุล 2553)

นั้ตรชัย สุบรรณ(2552) ศึกษาเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่และเวลาโดยการศึกษาเรื่อง “พื้นที่”

“พื้นที่” นั้นมีลักษณะที่มองเห็นจับต้องได้ เป็นรูปธรรม ดังนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับ “พื้นที่”นี้จึงมีขอบเขตความหมายที่กว้างขวาง ครอบคลุม ตั้งแต่ระดับรูปธรรมไปจนถึงนามธรรมดังที่ปรากฏคำเกี่ยวข้องกับพื้นที่ ในหลายๆความหมาย เช่น area space/place/sphere/boundaries (พื้นที่/อาณาเขต/ปริมาตร/ทฤษฎี) ซึ่ง H.lefebvre (1991) แบ่งความหมายพื้นที่ออกเป็น 3 ระดับ

1. Physical space ซึ่งหมายถึง พื้นที่ที่เป็นกายภาพ เช่น จักรวาล
2. Mental space เป็นพื้นที่ตามทัศนะของนักปราชญ์และนักคณิตศาสตร์ ซึ่งหมายถึงการรับรู้พื้นที่ที่จิตใจ เช่น ความรู้สึกที่ผูกพันกับพื้นที่ ความรู้สึกสะดวกสบาย ฯลฯ
3. Social Space & Social practice เป็นพื้นที่ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นด้วยกิจกรรม ปฏิบัติการ โครงการต่างๆ การใช้สัญลักษณ์ การสร้างสังคมอุดมคติ (utopia) รวมทั้ง การทำให้เป็นปริมาตร (sphere) ซึ่งในความหมายสุดท้ายนี้ จะครอบคลุมขอบเขตอย่างกว้างขวางนับตั้งแต่ การใช้พื้นที่ในเมืองที่ทำให้เขตบางเขตกลายเป็นธุรกิจ (เช่น บริเวณถนนสีลม) ทำให้ที่ดิน มีมูลค่ามหาศาล ไปจนกระทั่งถึงอาณาบริเวณที่มีการไหลเวียนของข่าวสารข้อมูล เช่น ในจอโทรทัศน์ ที่มีพื้นที่ทางกายภาพไม่กี่นิ้ว แต่ทว่าในแง่ทางสังคมแล้วโทรทัศน์กินอาณาบริเวณกว้างขวาง นับตั้งแต่พื้นที่ของอวัยวะภายในร่างกายของคนไปจนกระทั่งถึงจักรวาล

จากแนวคิดข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ทุกหนทุกแห่งในสังคม สามารถประกอบสร้างขึ้นเป็น “พื้นที่ทางสังคม” (social space) ได้ทั้งสิ้น หากว่ามีปฏิบัติการทางสังคมต่างๆ เกิดขึ้น ในบริเวณดังกล่าว ด้วยเหตุนี้นักวิชาการ เช่น M. Foucault จึงถือว่า “ร่างกายของคน” ก็เป็นพื้นที่อย่างหนึ่ง เนื่องจากมีการใช้อ่านจาแบบต่างๆ บนพื้นที่แห่งนี้ ยกตัวอย่างเช่น นับตั้งแต่เท้า การรัดเท้าให้เล็กลงของผู้หญิงจีนสมัยโบราณ มาจนกระทั่งการบังคับให้ผู้หญิงสมัยใหม่ มีรูปร่างที่ผอมสูง(แต่มีหน้าอกที่ใหญ่)ในปัจจุบัน

จากแนวคิดทางการศึกษาและนิยามต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่และเวลานั้น แสดงให้เห็นว่าเราสามารถที่จะเข้าถึงความหมายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “พื้นที่ทางสังคม” ได้จากหลายระดับความหมายขึ้นอยู่กับบริบทหรือมิติที่จะกล่าวถึง ทั้งความหมายที่เป็นรูปธรรม และความหมายที่เป็นนามธรรม

ชยันต์ วรรณะภูติ(2549) “เขียนหนังสือเรื่องอยู่อย่างชายขอบมองลวดความรู้” กล่าวว่า แนวคิด Thirdspaceที่ Foucault และ Lefebvre พัฒนาขึ้นLefebvre แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1.พื้นที่ทาง

กายภาพ 2. พื้นที่ทางความคิด และ 3. พื้นที่ทางสังคม โดย Lefebvre อธิบายว่า Thirdspace เป็นส่วนที่เกิดมาจากปฏิสัมพันธ์ของพื้นที่ 2 ประเภทแรก คือ พื้นที่ทางความคิด เป็นสิ่งที่เกิดจากการตีความ หรือให้ความหมายพื้นที่ทางกายภาพที่เรามองเห็น นำไปสู่การสร้างพื้นที่ทางสังคมที่มีทั้งส่วนที่เป็นความจริงและที่เป็นเพียงจินตนาการอันสลับซับซ้อน มีการช่วงชิง ชัดแย้ง และการแทรกแซงอยู่ตลอดเวลาในทัศนะของ Lefebvre พื้นที่ไม่ใช่สิ่งที่แยกออกมาพิจารณาได้ใดๆ เหมือนวัตถุที่สามารถแยกจากผู้ดูหรือทำความเข้าใจได้โดยใช้มุมมองเพียงด้านเดียว แต่เป็นสิ่งที่มิตติหลายด้านและมีความหมายหลายหลาก พื้นที่มีสถานะที่เป็นทั้งเครื่องมือและเป้าหมาย เป็นทั้งสื่อ ตัวกลาง และบริบทของการช่วงชิงอำนาจ Thirdspace จึงหมายถึงพื้นที่ของการปฏิบัติการทางสังคม (The habitat of social practices) ที่ “ความคิด เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ และความหมายของพื้นที่นั้น เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา” (Soja อ้างใน Kahn, 2000:7,22) ประเด็นที่ Lefebvre ให้ความสำคัญก็คือ การเมืองเกี่ยวกับการสร้างพื้นที่ ซึ่งต้องทำความเข้าใจอย่างวิเคราะห์ถึงการเมืองการใช้ความรู้เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมและการใช้อุดมการณ์ที่ปกปิดและอำพรางการใช้รู้นั้น ทั้งนี้เพราะในที่สุดแล้ว การช่วงชิงพื้นที่ทางสังคมเป็นสิ่งที่ทำไปเพื่อให้ได้มาซึ่งพื้นที่ (หรืออำนาจ) ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สามารถยึดครองและครอบงำได้ (Lefebvre, 1991:411)

ขวัญชัย เชื้อเมืองพาน (2552) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางเพื่อสร้างการอยู่ร่วมกันระหว่างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญของวัดพระธาตุคอกยสุเทพวรวิหารและชุมชนหมู่บ้านคอกยสุเทพหมู่ 9 พบว่า

การให้ความหมายของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้เกิดการอยู่ร่วมกันหรือไม่อยู่ร่วมกัน โดยการให้ความหมายต่อพื้นที่หนึ่งพื้นที่ถ้าคนสองคนให้ความหมายที่แตกต่างกันก็จะทำให้เกิดความเข้าใจในความหมายไม่ตรงกัน เช่น การที่ชาวบ้านหมู่บ้านคอกยสุเทพให้ความหมายของพื้นที่หมู่บ้านเป็นพื้นที่สามัญซึ่งทำให้ชาวบ้านใช้พื้นที่หมู่บ้านตามกิจกรรมสามัญธรรมดาในชีวิตประจำวันแต่นักท่องเที่ยวให้ความหมายว่าคอกยสุเทพทั้งหมดรวมถึงพื้นที่ของหมู่บ้านเข้าไปด้วยเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นผลที่ทำให้นักท่องเที่ยวมองว่าหมู่บ้านที่รกรุงรังไม่สะอาดการตากผ้าที่ไม่เป็นระเบียบของชาวบ้านเป็นความไม่เหมาะสมที่ชาวบ้านทำให้พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์มัวหมองและถูกลบหลู่ด้วยกิจกรรมอันไม่ควรส่วนชาวบ้านที่ให้ความหมายว่าพื้นที่ของหมู่บ้านนั้นเป็นพื้นที่สามัญจึงทำให้สามารถตากผ้าล้างรดกิจกรรมของคนสามัญธรรมดาได้ที่สำคัญเชื่อตามความหมายที่ให้นั้นว่าการกระทำนั้นไม่ได้เป็นการลบหลู่ต่อพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์แต่อย่างใด เพราะพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านคือวัดไม่ใช่หมู่บ้าน

ในการให้ความหมายต่อพื้นที่นั้นยังส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ด้วยเช่นกันการที่คนให้ความหมายของพื้นที่ว่าเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์นั้นทำให้เกิดการปฏิบัติต่อพื้นที่ที่แตกต่างกับการให้ความหมายว่าเป็นพื้นที่สามัญเช่นชาวไทยแต่งกายเรียบร้อยเพื่อเข้าวัดเพราะให้ความหมายว่าวัดเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์แต่เมื่อเทียบกับต่างชาติที่แต่งกายไม่เรียบร้อยเช่นกางเกงขาสั้นเข้ามาในพื้นที่วัดเพราะให้ความหมายว่าวัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหรือไม่เข้าใจในความหมายของพื้นที่นั้นๆการใช้พื้นที่ตามความหมายที่ให้นี้ก็พบในพื้นที่ชุมชนคอยสุเทพชาวบ้านปฏิบัติต่อพื้นที่หมู่บ้านแบบหนึ่งนักท่องเที่ยวหรือคนนอกที่มองว่าคอยสุเทพเป็นคอยศักดิ์สิทธิ์ก็จะปฏิบัติกับพื้นที่หมู่บ้านอีกอย่างหนึ่งทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันและฝ่ายชาวบ้านถูกมองว่าเป็นฝ่ายที่ใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมซึ่งเป็นผลส่งต่อไปยังการเสื่อมถอยของการอยู่ร่วมกันระหว่างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญ

จากวิจัยที่กล่าวถึงข้างต้นทำให้เข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่สามัญและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการให้ความหมายของคำว่าพื้นที่สามัญและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เมื่อให้ความหมายต่างกันกฎระเบียบการปฏิบัติต่อพื้นที่นั้นๆก็จะต่างกันจากวิจัยเล่มนี้สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการช่วยวิเคราะห์ในเรื่องของการตีความหมายของพื้นที่สามัญและพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของพระราชวังต้องห้าม

นิธิเอียวศรีวงศ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องผ้าขาวม้าผ้าซิ่นกางเกงในและ ฯลฯ : ว่าด้วยประเพณีความเปลี่ยนแปลงและเรื่องสรรพสาระโดยกล่าวว่า“เรื่องพื้นที่ในคติไทย” การศึกษาเรื่องพื้นที่ในคติไทยเพื่อให้เข้าใจการให้ความหมายของพื้นที่ของคนไทยว่ามีคติความเชื่อเกี่ยวกับพื้นที่ของตนเองอย่างไรนิตินิธิได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของการให้ความหมายของสิ่งต่างๆโดยคนไว้อย่างน่าสนใจว่า“ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆมิได้มีอยู่เป็นธรรมชาติมนุษย์ต่างหากที่ไปคิดว่าอะไรต้องสัมพันธ์กับอะไรต้องสัมพันธ์กันอย่างไรการที่มนุษย์ไปจับอะไรต่อมิอะไรให้สัมพันธ์กันนี้ทำให้สิ่งต่างๆเหล่านั้นมีความหมายแก่ตนขึ้นมา” ในที่นี้กระบวนการให้ความหมายสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นโดยฝีมือและความเข้าใจของมนุษย์เป็นผู้ที่สร้างความหมายขึ้นมาซึ่งรวมถึงการให้ความหมายทางพื้นที่ด้วยเช่นพื้นที่วัดพื้นที่หมู่บ้านพื้นที่ตลาดพื้นที่ร้านค้าพื้นที่ราชวังพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญ

พื้นที่ในสังคมไทยแต่เดิมจะถูกแบ่งออกเป็นส่วนๆ โดยมีเส้นแบ่งที่ค่อนข้างชัดเจน แต่ละส่วนของพื้นที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างกันเช่น น้ำในแม่น้ำลำต้นครมีลักษณะพิเศษกว่าแม่น้ำในพื้นที่มนุษย์อาศัยอยู่มาก ขนาดขนนกตกลงไปยังจม ดังนั้นในแต่ละพื้นที่จึงมีกฎ ที่ต้องปฏิบัติไม่เหมือนกัน มนุษย์ต้องปฏิบัติ

ตามกฎ ซึ่งผีจะทำหน้าที่คอยรักษา กฎของพื้นที่นั้นๆ ถ้าใครไม่เชื่อฟังก็จะถูก ผี ลงโทษให้เจ็บไข้ได้ป่วย จนถึงขั้นเสียชีวิต

ซึ่งมนุษย์จะสามารถข้ามจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งได้นั้น ต้องมีการเปลี่ยนตัวเอง เช่น จาก ก้นครัวไปยังที่สาธารณะก็ต้องเปลี่ยนการแต่งกาย แต่บางพื้นที่ที่มนุษย์ก็ไม่สามารถข้ามไปได้ เช่น พื้นที่บนสวรรค์เพราะพื้นที่นั้นเป็นที่อยู่ของจิตวิญญาณ ไม่ใช่ของร่างกายเนื้อหนัง เป็นต้น

ดังนั้นพื้นที่ในคติไทย จึงได้มีการแบ่งขอบเขตพื้นที่ของเป็น 2 แนว คือพื้นที่ในแนวระนาบและพื้นที่ในแนวตั้ง

พื้นที่ในแนวระนาบ ลักษณะพื้นที่นี้จะเห็นได้ชัดในการแบ่งเขตพื้นที่ในวัด ซึ่งอุโบสถจะมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ไว้อย่างชัดเจน เช่น น้ำที่ล้อมรอบพื้นที่ หินมาตั้งรอบเป็นวง หรือการผูกลูกนิมิต และตั้งใบเสมาล้อมรอบทุกทิศของอุโบสถ เพราะถือว่าเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์

-การนั่งกับพระภิกษุ ต้องแยกพื้นที่ออกจากกัน หากไม่มีตั้งหรือเรือนไม่ได้ยกพื้น ก็ต้องปูพรมหรือเสื่อ เพื่อเป็นการบอกถึงแนวเขตพิธีกรรม คนธรรมดาจะล่วงล้ำเข้าไปในพื้นที่ของพระไม่ได้

-ในที่แสดงโขน ผู้ที่จะเข้าไปในพื้นที่ได้จะต้องแต่งกายให้ต่างจากปกติธรรมดา เพราะ โขนเคยเป็นการแสดงที่ศักดิ์สิทธิ์ พื้นที่ของโขนจึงเป็นพื้นที่ซึ่งแยกออกจากพื้นที่ส่วนอื่น

พื้นที่ในแนวตั้ง ลักษณะพื้นที่นี้จะมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ระดับ คือ พื้นที่ระดับต่ำ พื้นที่ระดับกลาง และพื้นที่ระดับสูง

ผู้ชายและผู้หญิงนั้น อาจอยู่ร่วมกันในพื้นที่แนวระนาบได้ แต่ไม่สามารถอยู่ร่วมกันในพื้นที่แนวตั้ง ผู้ชายจะมีพื้นที่ของคนซึ่งสูงกว่าพื้นที่ของผู้หญิง เพราะผู้ชายบวชเรียนได้ ในขณะที่ผู้หญิงบวชเรียนไม่ได้ นั้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในการเปลี่ยนตัวเองเข้าสู่พื้นที่แนวสูงต่างระดับกับกำเนิดของตัวเอง ดังนั้นผู้ชายจึงมีศักยภาพกว่าผู้หญิงในการที่จะล่วงล้ำเข้าสู่พื้นที่ในระดับที่สูงขึ้น

ในขณะที่เดียวกันการกำหนดความต่างของพื้นที่สูงหรือต่ำ ย่อมส่งผลต่อการแสดงความเคารพต่อกัน คนที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าก็จะได้รับการเคารพนอบน้อมจากคนที่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าตามความเหมาะสมของแต่ละคน เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

เมื่อพื้นที่มีการแบ่งขอบเขตออกอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการแบ่งพื้นที่ทั้งในแนวระนาบและในแนวตั้งแล้ว ทำให้เห็นว่าพื้นที่แต่ละส่วนจะมีความศักดิ์สิทธิ์ และมีข้อปฏิบัติทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการที่จะข้ามจากพื้นที่หนึ่งไปสู่พื้นที่หนึ่งได้นั้น เราจำเป็นต้องเข้าใจพื้นที่นั้นๆ อย่างดีเสียก่อน

สิ่งที่ได้จากบทความของนิธิตือเรื่องมุมมองเกี่ยวกับพื้นที่ทางสังคมและการให้ความหมายของพื้นที่การสร้างขึ้นจากความเข้าใจร่วมกันทางสังคมจะเป็นตัวกำหนดสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือกิจกรรมที่พึงปฏิบัติในพื้นที่สะท้อนให้เห็นว่าคนที่ให้ความหมายแก่พื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดการใช้พื้นที่นั้นๆ ดังนั้นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญจึงเป็นพื้นที่ทางสังคมสร้างขึ้นด้วยความเข้าใจร่วมกันสิ่งที่ได้คิดเกี่ยวกับพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญอีกอย่างหนึ่งคือความไม่เท่ากันของการให้คุณค่าและความหมายของพื้นที่ในความคิดของแต่ละคนเพราะสิ่งเหล่านั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในการตีค่าของความคิดศักดิ์สิทธิ์และความเข้าใจของคนนั้นๆ ที่มีต่างกันเช่นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธก็อาจจะไม่ได้เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาอื่นการปฏิบัติคนต่อพื้นที่และการเข้าสู่พื้นที่จึงอาจจะไม่ได้เป็นเหมือนกันทุกคนขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและการยอมรับในวัฒนธรรมฯลฯของแต่ละคนทำให้เกิดคำถามแก่ผู้วิจัยว่าเมื่อการให้ความหมายของคนเกิดขึ้นจากกระบวนการความคิดของคนมีความแตกต่างกันในพื้นที่เดียวกันจะมีการให้ความหมายที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรมีการกำหนดขอบเขตของพื้นที่แตกต่างกันไปหรือไม่และส่งผลให้เกิดการใช้,กิจกรรม,การปฏิบัติต่อพื้นที่ต่างกันหรือไม่

ชาติประภิตนทการ(2552) ได้ศึกษาเรื่องทุ่งพระเมรุสนามหลวงทวงพื้นที่สูงสุดสู่สามัญกล่าวว่าเมื่อคณะราษฎรแสดงเจตจำนงที่จะใช้สนามหลวงให้เป็นสถานที่จัดงานศพแก่ทหารจำนวน 17 นายที่เสียชีวิตระหว่างสงครามจากทุ่งบางเขนถึงหมวกเหล็กชาติริมองว่านี่คือการเมืองเรื่องพื้นที่

เป็นความพยายามของคณะราษฎรที่จะแย่งชิงและทำลายความหมายอันศักดิ์สิทธิ์ของทุ่งพระเมรุให้ลบเลือนสนามหลวงต้องมิใช่เป็นพื้นที่สงวนพิเศษแต่สนามหลวงจักต้องเป็นพื้นที่สาธารณะของรัฐสมัยใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยพลเมืองทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมภายใต้และสิ่งที่จะยืนยันสถานะใหม่ของทุ่งพระเมรุก็คือการทำพิธีเผาสามัญชนที่เอาชีวิตเข้าแลกเพื่อพิทักษ์ไว้ซึ่งระบอบรัฐธรรมนูญพื้นที่แห่งนี้

เมรุทหารปราบกบฏบรรเดชได้รับการออกแบบเป็นรูปทรง 6 เหลี่ยมอันเป็นสัญลักษณ์ของรัฐธรรมนูญหรือหลักสิทธิมนุษยชน 6 ประการที่คณะราษฎรประกาศไว้ (เอกราชความปลอดภัยเศรษฐกิจสิทธิ

เสมอภาคเสรีภาพและการศึกษา) ถือเป็นสถาปัตยกรรมที่เรียบง่าย ไม่มีเครื่องยอดปราสาทเหมือนพระเมรุมาศ

จากบทความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอำนาจกับพื้นที่ของทุ่งพระเมรุหรือสนามหลวงเมื่อพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอำนาจในพื้นที่นั้นซึ่งมีการเมืองมาเกี่ยวข้องจากบทความนี้สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการช่วยวิเคราะห์ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของอำนาจและพื้นที่

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

บทความนี้ได้มีขอบเขตและวิธีการศึกษาดังนี้

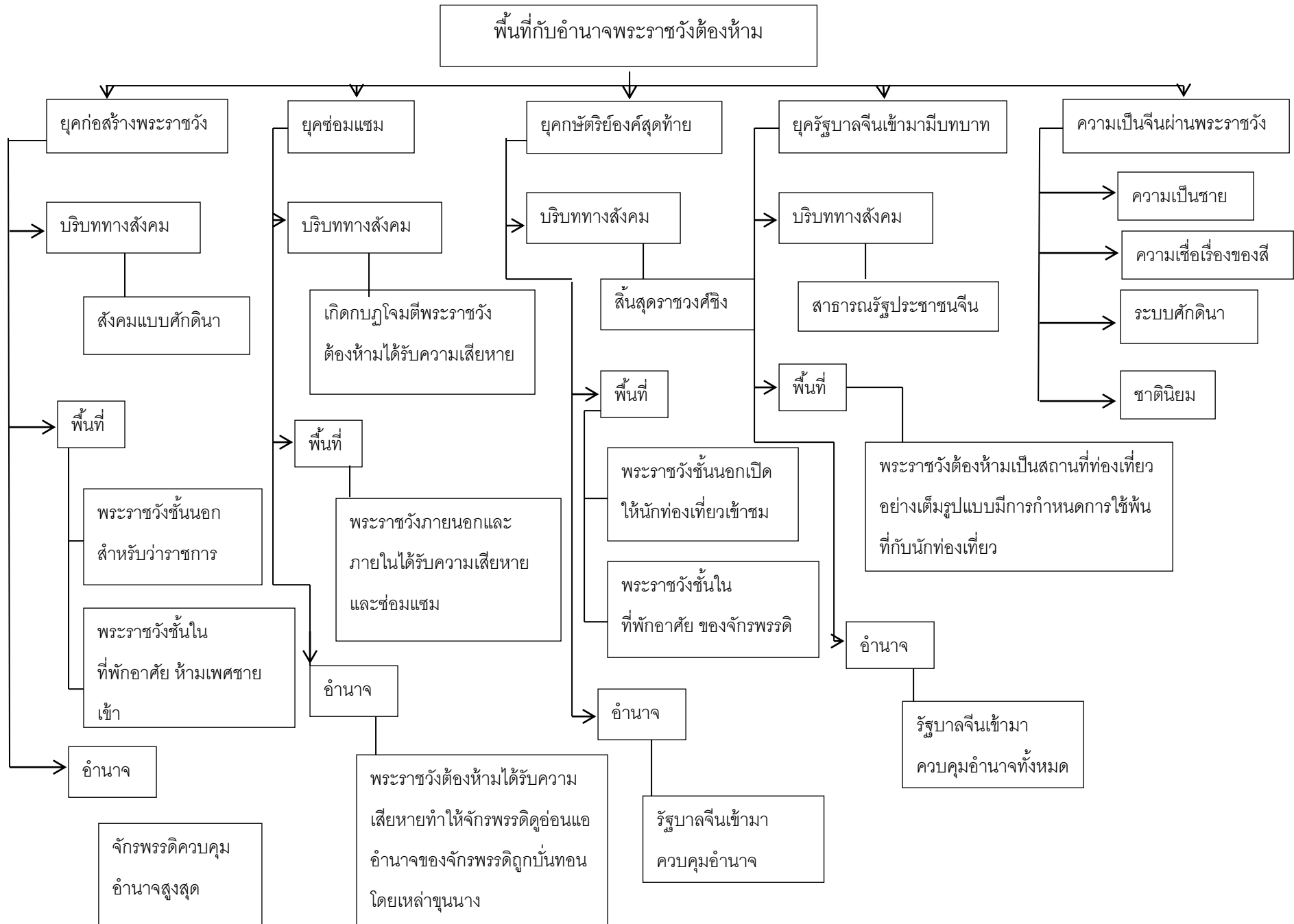
3.1 ขอบเขตในการวิจัย

ศึกษาประวัติของพระราชวังต้องห้าม ตั้งแต่ก่อสร้างปี พ.ศ.1911 ในสมัยราชวงศ์หมิง ปีพ.ศ.2454 สมัยปฏิวัติซินไฮ่ และปี พ.ศ. 2558 ปัจจุบัน ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงภายในพระราชวังต้องห้าม โดยใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่ และอำนาจ เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์

3.2 วิธีการศึกษา

แบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน โดยศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระราชวังต้องห้ามและแนวคิดทางสังคมศาสตร์ดังนี้

1. ศึกษาผ่านเอกสาร และสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือเกี่ยวกับพระราชวังต้องห้าม ประวัติของบุคคลสำคัญในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง บทความวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่และเรื่องอำนาจ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเองที่พระราชวังต้องห้าม
3. วิเคราะห์ข้อมูลและจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า
 - 3.1 จัดลำดับบริบททางสังคม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในพระราชวังต้องห้าม
 - 3.2 ดูข้อบังคับการใช้พื้นที่ กฎระเบียบ ภายในพระราชวัง หาความแตกต่าง
 - 3.3 นำแนวคิดทางสังคมศาสตร์มาวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามามาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการวิเคราะห์
5. สรุปผล

บทที่ 4

การเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่และอำนาจของพระราชวังต้องห้าม

พื้นที่และอำนาจพระราชวังต้องห้ามจากที่ได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชวังต้องห้ามและสังคมของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ทราบว่า พื้นที่และอำนาจของพระราชวังต้องห้ามมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมในแต่ละสมัย อีกทั้งปัจจัยทางการเมือง และเศรษฐกิจ ก็ยังเปลี่ยนส่วนหนึ่งที่ทำให้พระราชวังต้องห้ามเกิดความเปลี่ยนแปลง

ดังนั้นการศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของอำนาจและพื้นที่ของพระราชวังต้องห้าม ตั้งแต่สมัย ก่อสร้างถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 1911-พ.ศ. 2559) จะทราบได้ว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะและอำนาจของพระราชวังต้องห้าม สามารถแบ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลง ได้ดังนี้

1. ยุคก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม(สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ – ยุคสิ้นสุคราชวงศ์หมิง)
2. ยุคซ่อมแซมพระราชวังต้องห้าม (ราชวงศ์ชิง– ก่อนจักรพรรดิปูยีขึ้นครองราชย์)
3. ยุคกษัตริย์องค์สุดท้ายที่อยู่ภายในพระราชวังต้องห้าม
(จักรพรรดิปูยีขึ้นครองราชย์ – สลระราชย์บัลลังก์)
4. ยุคพิพธิภยันต์พระราชวังต้องห้ามกับรัฐบาลจีนที่เข้ามามีบทบาท
(สมัยรัฐบาลเข้ามามีบทบาท– ปัจจุบัน)
5. ยุคความเป็นจีนผ่านพระราชวังต้องห้าม

4.1 ยุคก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม(สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ–ยุคสิ้นสุคราชวงศ์หมิง)

4.1.1 บริบททางสังคม

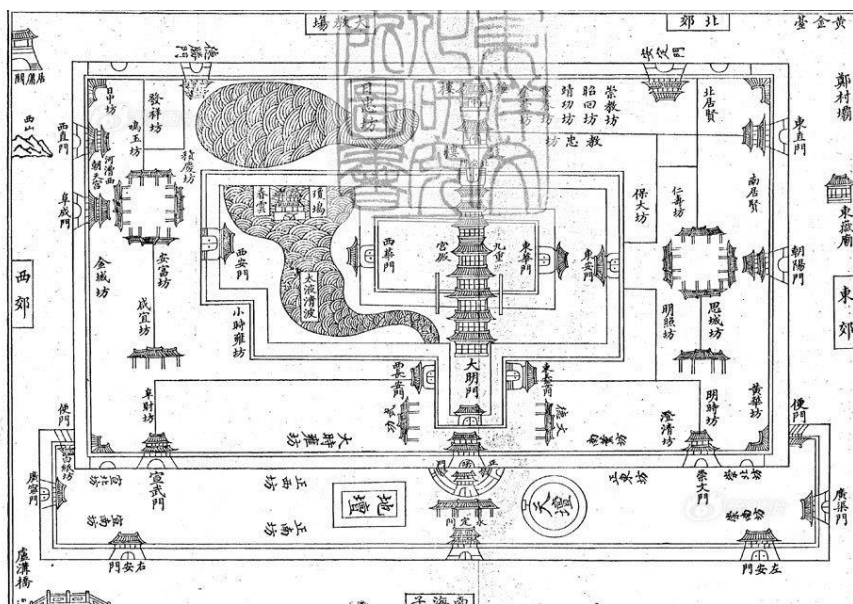
ใน ปี ค.ศ.1406– ปี ค.ศ.1644 รัฐบาลของราชวงศ์หมิง เสริมระบอบรวมศูนย์อำนาจรัฐมากขึ้นแต่มีจักรพรรดิหลายองค์ไม่ทรงพระปรีชาหรือไม่ทรงพระเยาว์ไม่สนพระทัยการบริหารประเทศอำนาจจึงตกอยู่ในมือของเสนาบดีและขันที ทูจิดคดโกงและขู่เข็ญริศเอาเงินทำร้ายขุนนางที่ซื่อสัตย์กิจการบริหารบ้านเมืองเสื่อมโทรมลงเรื่อยๆความขัดแย้งในสังคมรุนแรงช่วงกลางสมัยราชวงศ์หมิงจึงเกิดการลุกขึ้นต่อสู้ของชาวนาหลายครั้งหลายหนแต่ถูกปราบปรามลงได้

โดยคลื่นความขัดแย้งกันทางสังคมและกอบกู้การปกครองของราชวงศ์หมิงด้วย วิธีดำเนินการปฏิรูปปรับปรุงระบบขุนนางพัฒนาการเกษตรซ่อมแซมแม่น้ำและคูคลองและได้รวมภาษีอากรและ การ

กะเกณฑ์บังคับต่างๆเป็นหนึ่งเดียวได้ช่วยลดภาระของประชาชนลงไปได้บ้างระดับหนึ่ง การเกษตรพัฒนา มากขึ้นกว่ายุคก่อนมีการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างประเทศบ่อยครั้ง เริ่มพัฒนา เศรษฐกิจเป็นทุนนิยม

4.1.2. ลักษณะพื้นที่

ปักกิ่งเริ่มพัฒนารุ่งเรืองขึ้นจากการเป็นเมืองท่าคูเมืองหลวงในสมัยราชวงศ์หยวนมีบันทึกกล่าวไว้ว่า เมืองยาว 9 ลี้แต่ละด้านมี 3 ประตูเมืองถนนเป็นแนวตั้ง 9 สายแนวนอน 9 สายความกว้างถนนเท่ากับรถม้า 9 คัน ด้านซ้ายของวังเป็นศาลเจ้าบรรพชนด้านขวาเป็นหอบวงสรวงพระภูมิเจ้าที่พระแม่โพสพหน้าวังหลังตลาด (*ด้านหน้าของวังตั้งอยู่ทางทิศใต้)เห็นได้จากภาพที่ 1

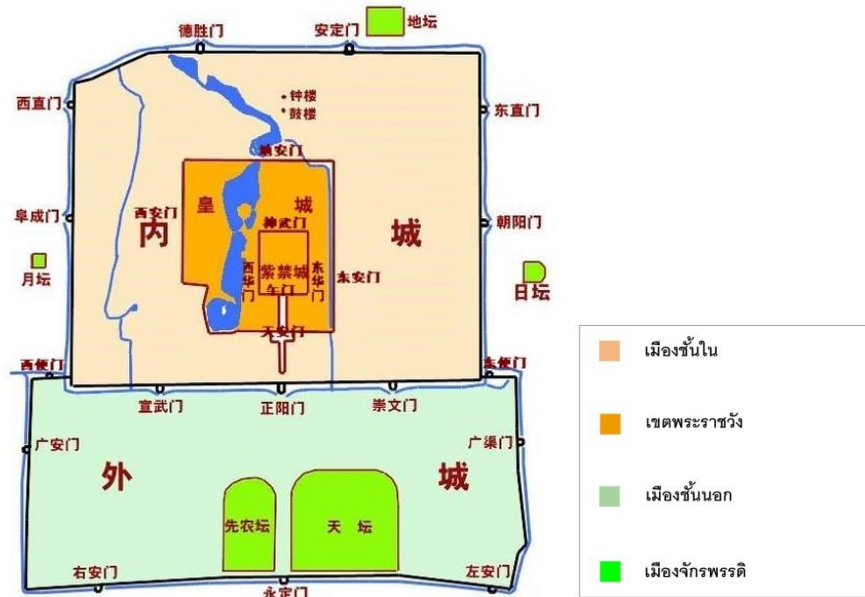

รูปภาพที่ 1 แผนที่เมืองปักกิ่งสมัยราชวงศ์หมิง

ที่มา <http://pantip.com/topic/31931704>

พระราชวังต้องห้ามสร้างขึ้นใหม่ในปี พ.ศ.1911 สมัยราชวงศ์หมิง โดยจักรพรรดิหยงเล่อโดยสาเหตุที่ย้าย เมืองหลวงจากนานกิง มายังปักกิ่งนั้น เนื่องจากการहन้เกรงต่อการแย่งชิงบัลลังก์และอำนาจ อิทธิพลของ ขุนนางและทหารที่ยังคงจงรักภักดีต่อจักรพรรดิองค์เดิม อีกทั้งเนื่องจากปักกิ่งมีลักษณะภูมิประเทศ ผังเมือง และยุทธศาสตร์ที่ดี

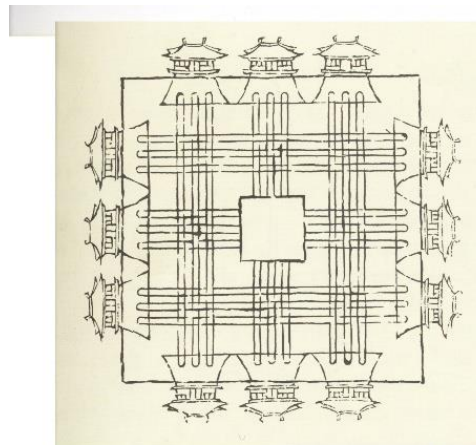
จักรพรรดิหย่งเล่อเปลี่ยนแปลง รูปแบบของเมืองปักกิ่ง เป็นเขตพระราชวัง (FORBIDDEN CITY) เขตเมืองจักรพรรดิ (IMPERIAL CITY) เขตเมืองชั้นใน (INNER CITY) และเขตเมืองชั้นนอก (OUTER CITY) เห็นได้จากรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 แผนผังแสดงลักษณะพื้นที่ของเมืองปักกิ่ง

ที่มา <http://pantip.com/topic/31931704>

มีกำแพงเมือง 4 ชั้นล้อมรอบแต่ละด้านมี 3 ประตูเมืองมีถนนแนวตั้งแนวนอนอย่างละ 9 สายทั้งหมด 18 สาย

รูปภาพที่ 3 แผนผังปักกิ่ง ในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ

ที่มา <http://pantip.com/topic/31931704>

พระราชวังต้องห้าม ใช้เวลาก่อสร้างทั้งหมด 14 ปี มีพื้นที่ทั้งหมด 720,000 ตารางเมตร มีตำหนักและอาคารต่าง ๆ 800 หลัง มีจำนวนห้อง 9,999 ห้อง มีคลองล้อมรอบประตูดวง 4 ทิศ มีกำแพงสูง 11 เมตร ขณะก่อสร้างใช้แรงงาน 1 ล้านคน และช่าง 1 แสนคน เงื่อนไขการก่อสร้างที่ทำให้สามารถก่อสร้างพระราชวังที่ยิ่งใหญ่ขนาดนี้ได้นั้นสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาในระดับสูงและเทคนิคทางด้านนวัตกรรมของประชาชนสมัยโบราณของจีนอย่างชัดเจน

พระราชวังต้องห้ามสร้างขึ้นตามความเชื่อของจีนโบราณ เห็นได้จาก ลักษณะของพื้นที่ การตั้งอยู่ใจกลางของกรุงปักกิ่ง เนื่องจากมีความเชื่อว่าจักรพรรดิ จะอยู่ที่ศูนย์กลางของจักรวาล มีตามความเชื่อที่ว่า “โลกจะมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม ขณะที่สวรรค์มีลักษณะเป็นวงกลม” โดยพระราชวังต้องห้ามจะมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมและมีหลังคาเป็นสี่เหลี่ยม และ หอสักการะฟ้าเทียนถานมีลักษณะเป็นวงกลม และมีหลังคาเป็นสี่ฟ้าตามความเชื่อที่ว่าสี่ฟ้าเป็นสี่ของสวรรค์ ส่วนสี่เหลี่ยมเป็นสี่ของดิน

การออกแบบและการก่อสร้างพระราชวังต้องห้าม ก็ยังเป็นไปตามหลักฮวงจุ้ย ที่กำหนดว่า “ที่ทำงานอยู่ด้านหน้า ที่พักอาศัยอยู่ด้านหลัง บรรพบุรุษอยู่ด้านซ้าย และเทพเจ้าอยู่ด้านขวา” โดยพระราชวังต้องห้ามจะหันหน้าไปทางทิศใต้รับเอากระแสลมอุ่น และหันหลังให้กับทิศเหนือ โดยด้านหลังเป็นภูเขาจิ้งซาน มาบังกระแสลมเย็นในฤดูหนาว

ผังของพระราชวังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางตามแนวแกนเหนือใต้รอบพระราชวังมีคูน้ำล้อมรอบมีประตูทางเข้าทั้งสี่ทิศสิ่งที่จะได้เห็นเป็นครั้งแรกเมื่อผ่านประตูอุ่มินเข้ามาแล้วก็คือสายน้ำสีทอง

สายน้ำสีทอง จะไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกมีสะพานหินอ่อน 5 สะพานทอดข้ามผ่านเมื่อมองจากฝั่งแล้วจะเห็นว่าสายน้ำสีทองและสะพานทั้ง 5 นี้ถูกออกแบบมาให้เหมือนกับเข็มขัดหยก ที่ขุนนางจีนคาดใส่

พระราชวังต้องห้ามประกอบด้วย ห้องทั้งหมดจำนวน 9,999.5 ห้องที่ไม่เป็น 10,000 ห้องเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับลัทธิเต๋า โดยลัทธิเต๋าระบุเอาไว้ว่า

“บนสวรรค์เทพเจ้าสูงสุดแห่งลัทธิเต๋าเป็นผู้ครอบครองห้องจำนวน 10,000 ห้อง ดังนั้นเมื่อองค์จักรพรรดิเป็นบุตรสวรรค์พระองค์จึงไม่ควรเทียบชั้นกับพระบิดา ”

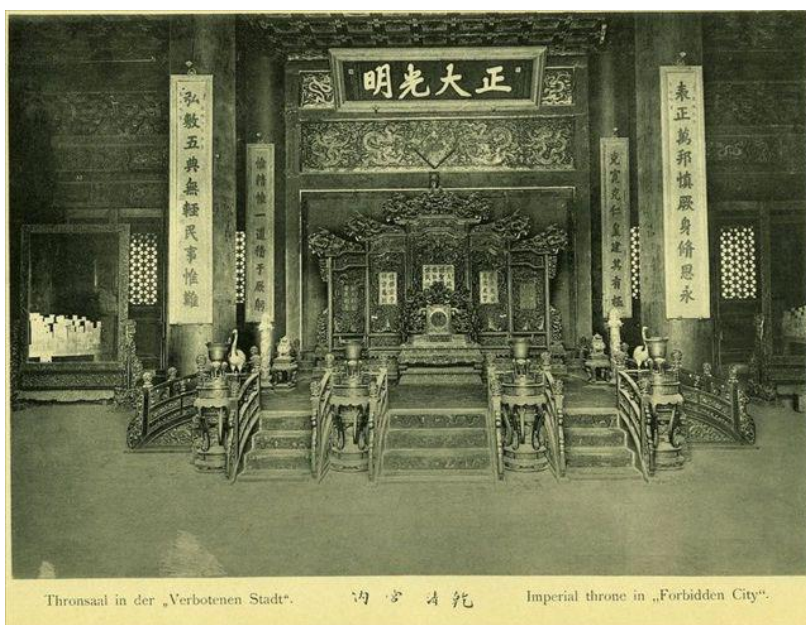
รูปภาพที่ 4 พระราชวังต้องห้ามในสมัยอดีต

ที่มา :<http://bbs.iqilu.com/thread-143964-1-1.html>

จากจักรวรรดิเยียนอันเหมิน มีประตูทางทิศใต้ของพระราชวังต้องห้ามมีชื่อว่าประตู อู่เหมิน (The Meridian Gate) เป็นทางเปิดเข้าสู่พระราชวังจากประตูแห่งนี้เป็นแนวตรงตลอดไป จนจรดกำแพงวังด้านหลัง เป็นการแบ่งบริเวณพระราชวังออกเป็นสองส่วนเท่าๆกัน ตามแนวเส้นกลางนี้เป็นที่ตั้งของพระที่นั่งสำคัญต่างๆ ลดหลั่นกันไปจากด้านหน้าสุด ถึงด้านในสุด บริเวณสองข้างจะมีเนื้อที่เท่าๆกัน เป็นที่ตั้งของพระที่นั่งและตำหนักขนาดเล็กๆอีกมากมาย

ภายในพระราชวังต้องห้ามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือพระราชวังส่วนหน้าและพระราชวังส่วนใน บริเวณพระราชวังส่วนหน้าจะประกอบด้วยตำหนัก 3 ตำหนักได้แก่ตำหนักไถ่เหอ(The Hall of Supreme Harmony)อยู่ด้านหน้าสุด ตำหนักจงเหอ(The Hall of Complete Harmony)และตำหนักเป่าเหอ(The Hall of Preserving Harmony) ตามลำดับ โดยตำหนักไถ่เหออยู่ถัดจากบริเวณลานกว้าง จากประตูทางเข้า มีขนาดใหญ่ที่สุดใน 3ตำหนัก สร้างแบบสถาปัตยกรรมจีน มีความสูงถึง 35เมตร ภายในมีพระที่นั่ง ภายนอกมีบันไดหินอ่อนที่ปูลาดจากทวารกลางลงมายังพื้นพระลานกลางบันไดเป็นแผ่นหินอ่อนยาวแกะสลักนูนต่ำเป็นรูปมังกร และกิเลน ซึ่งแผ่นหินอ่อนแกะสลักกลางบันไดนี้ จะสงวนไว้เป็นทางเดินของจักรพรรดิเท่านั้น โดยตำหนักไถ่เหอ จะใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกยามเมื่อมีจักรพรรดิใหม่ขึ้นครองราชย์ ที่จักรพรรดิออกว่าราชการแผ่นดินรับเข้าเฝ้าจากขุนนางและทหารต้อนรับชาวต่างชาติและผู้ที่มา

เยือนตำหนักจงเหอเป็นสถานที่พักของจักรพรรดิก่อนออกว่าราชการแผ่นดินส่วนตำหนักเปาเหอส่วนมากตำหนักเปาเหอจะมีไว้เพื่อจัดงานเลี้ยงรับรองและงานมงคลต่างๆอีกทั้งยังเป็นสถานที่สอบจอหงวน

รูปภาพที่ 5 พระที่นั่งภายในตำหนักไถ่เหอ

ที่มา: <http://bbs.iqilu.com/thread-143964-1-1.html>

พระราชวังส่วนในจะมีความซับซ้อนมากกว่าพระราชวังส่วนนอก ภายในประกอบด้วยตำหนักที่พักของพระราชวงศ์พระราชินี (สองเฮา) พระสนมพระโอรสพระธิดา สำหรับทางซ้ายนั้นเป็นวัดบรรพบุรุษทางขวาเป็นแท่นบูชาเทพเจ้าแผ่นดินและการเพาะปลูก ตามหลักฮวงจุ้ยที่กล่าวมาข้างต้น

4.1.3 อำนาจ

พระราชวังต้องห้ามในยุคที่มีจักรพรรดิปกครอง เป็นสังคมศักดินา สังคมศักดินาหมายถึงระบบสังคมที่มีการแบ่งชนชั้นซึ่งกำหนดสิทธิหน้าที่และฐานะของแต่ละบุคคลในสังคม โดยมีศูนย์รวมอำนาจอยู่ที่จักรพรรดิ ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพระราชวังต้องห้ามจะถูกควบคุมร่างกาย จะถูกบังคับด้วยหน้าที่และพื้นที่ ผู้คนภายในพระราชวังต้องห้ามจะถูกกำหนดกฎเกณฑ์ว่าพื้นที่ส่วนไหนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นจักรพรรดิ แต่ทุกคนภายในพระราชวังต้องห้ามก็ปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์นั้น เพราะมีการตรวจสอบตรวจตราโดยการมอง(gaze)เพื่อไม่ให้เกิดการไม่ทำตามกฎหรือความแปลกแยกขึ้น โดยแบ่งออกเป็นพระราชวังชั้นใน และพระราชวังชั้นนอก

พระราชวังชั้นนอก จักรพรรดิมีอำนาจสูงสุด มีการกำหนดทางเดิน และประตูของจักรพรรดิ ซึ่ง จักรพรรดิเท่านั้นที่จะสามารถเดินผ่านได้ บริเวณพระราชวังชั้นนอกจะเป็นที่ทำงานของจักรพรรดิ ในสมัย ราชวงศ์ซิง จักรพรรดิบางพระองค์จะออกมาว่าราชการบริเวณประตูซิงเหมิน ทำให้มีการคุ้มกันและตรวจ ตราอย่างหนาแน่นเป็นพิเศษกว่าส่วนอื่นๆและยังมีการกำหนดกฎเกณฑ์อย่างเข้มงวดในการเข้า-ออกจะ ประกอบไปด้วยข้าราชการบริพาร เช่น นางกำนัล ทหาร ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มาเข้าเฝ้าจักรพรรดิ เป็นต้น โดยข้าราชการบริพาร เมื่อเข้ามายังพระราชวังต้องห้ามแล้ว จะไม่สามารถออกไปได้อีกตลอดชีวิต เพราะถือว่า กลายเป็นสมบัติของจักรพรรดิแล้ว

พระราชวังชั้นใน เป็นที่อยู่อาศัยและพักผ่อนของจักรพรรดิและราชวงศ์ เป็นเขตหวงห้ามสำหรับผู้หญิง เพศชายที่เข้าไปยังพระราชวังชั้นในได้นั้น นอกจากจักรพรรดิและราชวงศ์แล้ว ก็จะมีเพียงแค่ขันที เท่านั้น(ผู้ชายที่ผ่านการตอนแล้ว)พระมเหสี หรือพระพันปี(พระมารดาของจักรพรรดิ) จะเป็นผู้มีอำนาจ ภายในส่วนของพระราชวังชั้นใน เพราะถือว่าเป็นเรื่องภายในบ้าน ภรรยาหรือแม่จะเป็นผู้จัดการ ตามความ เชื่อของจีนโบราณ

4.2 ยุคซ่อมแซมพระราชวังต้องห้าม(ราชวงศ์ซิง-ก่อนจักรพรรดิบูยีขึ้นครองราชย์ค.ศ.1644-ค.ศ.1908)

4.2.1 บริบททางสังคม

การปกครองสมัยราชวงศ์ซิงในช่วงแรกเอาแบบอย่างการปกครองแบบชนเผ่าจึงตั้งเป็นสถาปการอง สภาการทหารโดยมีบทบาทคล้ายสภาขุนนางและใช้มาเรื่อยจนสิ้นสุดราชวงศ์

ราชสำนักซิงได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมการทำไร่ไถนาขยายพื้นที่เพาะปลูกและลดหรือยกเลิกภาษี อากรของชาวไร่ชาวนาตามสมควร ทำให้สังคมจีนในสมัยนั้นพัฒนาก้าวหน้า กลางศตวรรษที่ 18 เศรษฐกิจ สังคมศักดินาซิงได้พัฒนามากสู่ระดับสูงสุด ได้รับสมญาว่าเป็น “สมัยที่เจริญรุ่งเรืองคังยงเฉียน” ระบบ การปกครองแบบรวมอำนาจที่ศูนย์กลางมีความสมบูรณ์และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น สังคมสงบ

เศรษฐกิจในสมัยราชวงศ์ซิง จีนสมัยราชวงศ์ซิงยังคงเป็นประเทศเกษตรกรรม ในด้านวัฒนธรรม และความคิด ราชวงศ์ซิงยังคงส่งเสริมหลักการและคำสอนต่างๆของสังคมศักดินาที่สืบทอดกันมา เพื่อ พิทักษ์การปกครองของจักรพรรดิ ราชวงศ์ซิงได้จำกัดบุคคลส่วนหนึ่งในสังคมเพราะเขียนบทประพันธ์ที่ เสียดสีหรือแสดงความคิดเห็นคัดค้านต่อต้านราชวงศ์ซิง ความสัมพันธ์ด้านต่างประเทศนั้นปิดประเทศมาช้านาน

หลังช่วงกลางราชวงศ์ชิง ความขัดแย้งทางสังคมต่างๆ นับวันรุนแรงยิ่งขึ้นและปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น เกิดการกบฏต่อต้านราชวงศ์ชิงไม่ขาดสาย ทำให้ความเจริญรุ่งเรืองของราชวงศ์ชิงสิ้นสุดลง

4.2.2 ลักษณะพื้นที่

ในปี ค.ศ.1644 หลี่จื่อเจิงใช้กำลังทหารบุกเข้ายึดพระราชวังต้องห้ามและกรุงปักกิ่งทำให้ราชวงศ์หมิงล่มสลายก่อนที่หลี่จื่อเจิงจะถอยทัพกลับส่วนซีได้เผาทำลายพระราชวังต้องห้ามเหลือไว้แต่เพียงตำหนักอู่อิงเตียนเจียนจี้เตียนอิงหฺวาเตียนหนานชวินเตียนป้อมปราการโดยรอบทั้งสี่ด้านและประตูหวงจีเท่านั้น สิ่งก่อสร้างอื่นๆ ล้วนถูกทำลายจนหมดสิ้นในปีเดียวกันจักรพรรดิซุ่นจื่อแห่งราชวงศ์ชิงได้มายังกรุงปักกิ่ง โจวจิวขุนนางที่เคยดำรงตำแหน่งในแผนการก่อสร้างมาเป็น 40 ปีในสมัยปลายราชวงศ์หมิงต้นราชวงศ์ชิง ได้สร้างแบบจำลองพระราชวังต้องห้ามขึ้นในอัตราส่วน 1 ต่อ 10 จากนั้นจึงได้ใช้เวลา 14 ปีในการสร้างพระราชวังต้องห้ามขึ้นใหม่ตามอัตราส่วนเดิมสิ่งก่อสร้างในส่วนของทางเดินกลางโดยมากก็ได้รับการสร้างขึ้นใหม่ ค.ศ. 1683 จักรพรรดิคังซีได้มีพระบรมราชโองการให้สร้างสิ่งก่อสร้างส่วนอื่นๆ ที่ได้ถูกทำลายขึ้นมาใหม่ การก่อสร้างส่วนมากได้เสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1695 เมื่อถึง ค.ศ. 1735 จักรพรรดิเฉียนหลงขึ้นครองราชย์ระหว่าง ค.ศ. 1736-1795 ทรงปรับปรุงซ่อมแซมและขยายการก่อสร้างพระราชวังต้องห้ามจนปรากฏเป็นภาพคล้ายปัจจุบัน

4.2.3 อำนาจ

ลักษณะทางสังคมของจีนในราชวงศ์ชิงภายนอกพระราชวังจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม มีการต่อต้านสังคมแบบศักดินา ประชาชนเริ่มต่อต้านราชวงศ์ มีสงครามกับต่างประเทศ แต่เมื่ออยู่ภายในพระราชวังจักรพรรดิยังคงเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดภายในพระราชวังดั้งเดิม แม้อำนาจจะถูกลดทอน

จากการเกิดกบฏ สงครามขึ้น มีการทำลายพระราชวังต้องห้ามให้เกิดความเสียหายเป็นการทำลายความชอบธรรม อำนาจ ของจักรพรรดิ ผ่านทางพื้นที่ เพื่อไม่ให้จักรพรรดิสามารถพำนักอาศัยอยู่ภายในพระราชวังได้ เมื่อจักรพรรดิไม่สามารถพักอยู่ที่บ้านของตนเองได้ ก็จะแสดงให้เห็นถึงความไม่ปลอดภัย ทำให้ประชาชนมีความกังวล และไม่มั่นใจในตัวจักรพรรดิ การยึดพื้นที่ที่แสดงอำนาจของจักรพรรดิ เพื่อเป็นการทำทลายอำนาจและลดทอน ขุนนางและกบฏจึงเข้ามาทำลายอำนาจของจักรพรรดิผ่านทางพื้นที่ ซึ่งพื้นที่นั้นก็คือพระราชวังต้องห้ามนั่นเอง

4.3 ยุคกษัตริย์องค์สุดท้ายที่อยู่ภายในพระราชวังต้องห้าม(จักรพรรดิผู่อี๋ขึ้นครองราชย์-สละราชย์บัลลังก์)

4.3.1 บริบททางสังคม

ซุนยี่ทงเฮาได้แต่งตั้งให้ผู่อี๋กลายเป็นจักรพรรดิจักรพรรดิผู่อี๋ขึ้นครองราชย์ในปีค.ศ.1908 โดยมีพระชนมายุไม่ถึง 3 ชันษาดังนั้นจึงมีเจ้าชายซุนที่ 2 หรือเสด็จพ่อทำหน้าที่เป็นผู้สำเร็จราชการแทน โดยเริ่มจากปีค.ศ. 1908 ถึง 6 ธันวาคมค.ศ.1911

ในปีค.ศ. 1911 ซึ่งเป็นปีที่จักรพรรดิผู่อี๋มีอายุ 5ชันษาเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จ โดยมีดอกเตอร์ซุนยัดเซินเป็นหัวหน้างานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากระบอบกษัตริย์สู่มือสามัญชน ทำให้สิ้นสุดการทำหน้าที่เป็นผู้สำเร็จราชการแทนจักรพรรดิผู่อี๋เพราะเมื่อล้มระบบจักรพรรดิแล้วก็ไม่ต้องมีผู้สำเร็จราชการอีกต่อไปและมีการยื่นข้อเสนออันใหม่คือถึงแม้ว่าจะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐแต่จักรพรรดิจะสามารถอยู่ภายในพระราชวังต้องห้ามต่อไปได้แต่เป็นเพียงสัญลักษณ์ของประเทศเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการปกครองอีกต่อไป แต่ไม่ว่าจะเป็นการปกครองแบบใด

รัฐบาลใหม่ที่ดำเนินการ โดยคือกเตอร์ซุนยัดเซินผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของจีน นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมค.ศ. 1912 ได้ออกกฎหมายที่ถือว่าเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงส่งมายังพระราชวังต้องห้ามในวันที่ 12 ธันวาคมค.ศ.1912 ซึ่งในขณะนั้นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดภายในพระราชวังต้องห้ามคือจักรพรรดิผู่อี๋เป็นการบอกให้รับรู้ว่าอำนาจที่แท้จริงของจักรพรรดิผู่อี๋ซึ่งเป็นจักรพรรดิองค์สุดท้ายนั้นสิ้นสุดลงแล้วพร้อมกับราชบัลลังก์ของจีนในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ค.ศ.1912 โดยพระราชบัญญัติข้างต้นเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่าAct of Abdication of the Emperor of the Great Qing (พระราชบัญญัติในการปลดจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิง) เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ความเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนหรือThe Republic of China แล้ว

จักรพรรดิผู่อี๋ยังสามารถใช้ชื่อว่าเป็นจักรพรรดิได้อยู่ต่อไปแม้จะไม่มีอำนาจในการบริหารแผ่นดิน และต้องอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลใหม่ ในขณะที่ยังคงสภาพเป็นผู้เชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับราชวงศ์ต่างประเทศได้และทางรัฐบาลใหม่จะสนับสนุนทางการเงินให้กับพระราชวังปีละ 4 ล้านดอลลาร์เงิน (4 million silver dollars)

จักรพรรดิผู่อี๋ได้รับอนุญาตให้ประทับอยู่ในส่วนของพระราชวังชั้นในเท่านั้นส่วนพระราชวังชั้นนอกจะเป็นสิทธิของรัฐบาลใหม่

2 ปีถัดมาในปีค.ศ. 1914 หลังจากการเปลี่ยนชื่ออำนาจทางการปกครองประเทศจักรพรรดิผู่อี๋มีสถานะเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดภายในพระราชวังต้องห้ามชั้นในเท่านั้นและพระราชวังชั้นนอกได้เปิดให้ประชาชนเข้าชมเป็นที่เรียบร้อย

ภายนอกพระราชวังนั้นมีความทันสมัยมีอารยธรรมใหม่ๆและมีชีวิตที่เป็นอิสระมากขึ้นภายใต้การปกครองของค็อกเตอร์ขุนยศเซ็นในช่วง 3 เดือนแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีนแต่หลังจากนั้นผู้ที่รับหน้าที่เป็นประธานาธิบดีรายต่อไปก็คือนายพลหยวนซีอูซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างแรงต่อชาวจีนทั้งประเทศในเวลาต่อมาเพราะนายพลหยวนซีอูสถาปนาตนเองขึ้นเป็นจักรพรรดิของจีนในช่วงปลายปีค.ศ. 1915 จนถึงต้นปีค.ศ. 1916 แต่ประชาชนไม่ยอมรับ

ในปีค.ศ. 1914 รัฐบาลใหม่ของสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีประธานาธิบดีคือนายพลหยวนซีอูได้ออกสนธิสัญญาปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนจักรพรรดิหลังหมดพระราชอำนาจสัญญาฉบับนี้มีชื่อภาษาอังกฤษคือ The Articles of Favourable Treatment of the Emperor of the Great Qing after his Abdiction สัญญาดังกล่าวได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการและส่งมายังพระราชวังในวันที่ 26 ธันวาคมปีค.ศ. 1914 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญอยู่ 8 ประการด้วยกัน

1. ภายหลังจากถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงแล้วพระองค์ยังคงดำรงพระฐานันดรอยู่ต่อไปภายใต้การปกครองแห่งระบอบสาธารณรัฐแห่งชาติจีน โดยที่ยังทรงมีสัมพันธภาพกับราชวงศ์ต่างประเทศได้ต่อไป
2. ภายหลังจากถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงพระองค์จะได้รับเงินสนับสนุนรายปีจากสาธารณรัฐแห่งชาติจีนเป็นจำนวนทั้งหมด 4,000,000 เหรียญเงินภายหลังการปฏิรูประบบค่าเงินแล้วมูลค่าดังกล่าวจะเปลี่ยนเป็น 4 ล้านดอลลาร์ดอลลาร์
3. ภายหลังจากถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงพระองค์จะยังทรงเป็นที่ยอมรับว่าสามารถอาศัยอยู่ภายในพระราชวังต้องห้ามต่อไปได้แต่ภายหลังจากนั้นพระองค์จะต้องย้ายไปอยู่ยังพระราชวังฤดูร้อนและพระองค์สามารถมีผู้คุ้มกันต่อไปได้
4. ภายหลังจากถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงเหล่าบรรดาวัดวิหารและสถานที่ฝังพระศพแห่งสมาชิกราชวงศ์รวมถึงสถานที่สักการะแห่งราชวงศ์จะยังคงได้รับการบูรณดูแลตลอดไปสาธารณรัฐแห่งชาติจีนจะรับผิดชอบในการจัดหาองค์กำลังทหารด้วยกำลังพลที่เหมาะสมเพื่อปกป้องคุ้มครองสถานที่ดังกล่าวเหล่านั้น

5. ขณะที่ยังก่อสร้างสุสานพระศพของจักรพรรดิองค์ก่อนยังไม่เสร็จสมบูรณ์ดินนั้นทางรัฐบาลจะสานต่องานนั้นให้ลุล่วงตามความประสงค์เดิมการจัดงานเฉลิมฉลองพระศพจะได้รับการดูแลตามราชประเพณีดั้งเดิม และทางสาธารณรัฐแห่งชาติจีนจะรับเป็นผู้ดูแลจัดการค่าใช้จ่ายทั้งหมด

6. การว่าจ้างเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ ในพระราชวังยังคงดำเนินต่อไปเช่นเดิมเพียงแต่ในอนาคตนั้นจะไม่มีการเพิ่มเติมขั้นที่เข้ามาในพระราชวังอีก

7. ภายหลังจากถอดถอนจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงทรัพย์สินส่วนพระองค์ทั้งหลายจะได้รับการพิทักษ์และปกป้องรักษาโดยสาธารณรัฐแห่งชาติจีน

8. กองกำลังป้องกันต่างๆ ของพระราชวังที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาในช่วงเวลาที่มีการถอดถอนอำนาจจักรพรรดิแห่งราชวงศ์ชิงจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกรมสงครามแห่งสาธารณรัฐแห่งชาติจีนและกองกำลังดังกล่าวจะได้รับการดูแลเสริมความแกร่งและจะได้รับค่าจ้างเช่นที่เคยเป็นมาก่อนหน้านี้

ในปีค.ศ. 1917 นายทหารใหญ่ระดับนายพลจางชวินเดิมทำงานรับใช้นายพลหยวนซื่อไจมาโดยตลอดแต่หลังจากนายพลหยวนซื่อไจถึงแก่กรรมจางชวินต้องการรื้อฟื้นระบบกษัตริย์ขึ้นมาอีกครั้งในวันที่เขามีอำนาจพอเนื่องจากจางชวินเคยรับใช้พระนางซูลีไทเฮามาก่อนในวันที่ 1 กรกฎาคมค.ศ. 1917 เขากองกำลังเข้ามาที่เมืองหลวงกรุงปักกิ่งจากนั้นทำการรัฐประหารยึดอำนาจและประกาศคืนพระราชอำนาจจักรพรรดิแห่งประเทศจีนให้กับปูยีทันทีโดยขณะนั้นจักรพรรดิปูยีมีอายุได้ 11 ชันษาครั้งที่ได้กลับมาครอบครองบัลลังก์อีกครั้งภายใต้การทำการรัฐประหารของนายพลจางชวิน

จักรพรรดิปูยีกลับมาครองราชย์ได้เพียง 6 วันในวันที่ 6 กรกฎาคมค.ศ. 1917 กองกำลังฝ่ายสาธารณรัฐแห่งชาติจีนที่ระเบิดลงมายังพระราชวังต้องห้ามจากเครื่องบินผลจากระเบิดครั้งนั้นสร้างความตื่นกลัวและโกลาหลไปทั่วโดยการขัดขวางครั้งนี้มาจากทวนจิรุ่ยที่ส่งกองกำลังมาเตรียมขัดขวางจางชวินในทุกรูปแบบจางชวินไม่อาจฝ่าืนกระแสเหล่าขุนพลนักรบในประเทศในที่สุดจางชวินจึงต้องเข้าไปลี้ภัยอยู่ภายในสถานทูตเนเธอร์แลนด์ทันทีโดยจักรพรรดิปูยีสามารถขึ้นครองราชย์ได้เพียง 12 วันเท่านั้น

วันที่ 5 พฤศจิกายนค.ศ. 1924 ในขณะนั้นจักรพรรดิปูยีมีพระชนมายุได้ 18 ชันษาเพียงผู้เดียว นายทหารใหญ่ระดับสูงได้ทำการรัฐประหารขึ้นเพื่อถอดถอนองค์จักรพรรดิไปสู่สามัญชนส่งผลให้คำว่า Emperor ถูกแปรสภาพเป็นMister การรัฐประหารครั้งนั้นเพียงผู้เดียวสามารถเดินทางไปเขย่ามือของปูยีได้โดยไม่

ต้องคลานเข้าเหมือนอดีตและปุ๋ยก็ต้องเตรียมตัวออกเดินทางออกจากพระราชวังต้องห้าม โดยมีครอบครัวของพระองค์ซึ่งประกอบไปด้วยจักรพรรดินีและพระสนมที่ต้องออกจากพระราชวัง

การรัฐประหารครั้งนั้นบอกไว้อย่างชัดเจนว่าต้องการถอดถอนปุ๋ยออกจากตำแหน่งจักรพรรดิและให้ปุ๋ยเดินทางออกจากพระราชวังในเดือนพฤศจิกายนค.ศ. 1924 ซึ่งถือเป็นวันสุดท้ายของทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ในพระราชวัง

จักรพรรดิปุ๋ยไร้ซึ่งอำนาจใดๆภายนอกเขตพระราชวังชั้นในมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจอย่างชัดเจนโดยคณะรัฐบาลใหม่เข้ามาบีบหนาทและควบคุมจักรพรรดิ ตั้งแต่ปีค.ศ. 1912 หลังจากจักรพรรดิปุ๋ยถูกยึดอำนาจก็ไม่สามารถออกไปนอกพระราชวังต้องห้ามได้อีกเพราะรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งชาติจีนสั่งห้ามเอาไว้เด็ดขาดเพราะรัฐบาลไม่ต้องการให้มีคนที่มีอำนาจที่เห็นเรื่องต่างๆที่จะเล็ดรอดออกมาจากในวังอีกทั้งยังไม่ต้องการให้เรื่องภายนอกพระราชวังหลุดเข้าไปในพระราชวังด้วย ผู้คนที่ยังอยู่ภายในพระราชวังก็จะยังคงอยู่กับประเพณีแบบดั้งเดิมความคิดแบบเดิมๆ ในขณะที่ความเจริญภายนอกนั้นก้าวหน้าไปไกล เรื่องราวชีวิตภายในวังทั้งหมดทำให้จักรพรรดิปุ๋ยรับรู้เพียงแค่ว่าตนคือผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในพระราชวังมีชั้นที่ห้อมล้อมมีคนรับใช้ในพระราชวังคอยให้คำปรึกษาคอยเอาใจและคอยรับใช้ไม่ได้ห่าง จักรพรรดิปุ๋ยค่อยๆถูกลดทอนอำนาจ โดยในท้ายที่สุดกลายเป็นสาธุชนคนธรรมดา แต่ที่รัฐบาลจีนยังคงให้มีจักรพรรดิปุ๋ยก็เนื่องจากไม่แน่ใจว่าสักวันหนึ่งอาจจะต้องมีการติดต่อกับประเทศต่างๆ โดยผ่านทางจักรพรรดิหรือเจริญสัมพันธไมตรีในรูปแบบบางรูปแบบบ้างเหมือนกันและนั่นทำให้รัฐบาลจีนเกิดความกังวลใจจึงได้ดำเนินการว่าจ้างครูจากตะวันตกมาทำการสอนเรื่องราวที่จำเป็นบางอย่างให้กับจักรพรรดิปุ๋ย

ปีค.ศ. 1919 เจริญลัดจ้อหนันสตันพระอาจารย์จากสก็อตแลนด์ถูกเชิญมาเพื่อทำหน้าที่สั่งสอนและอบรมจักรพรรดิปุ๋ยภายในพระราชวังต้องห้ามให้รับรู้เรื่องราวที่เป็นวิชาการและอารยธรรมตะวันตกอย่างถ่องแท้ อีกทั้งยังเป็นชาวตะวันตกคนแรกที่ได้เข้าไปอาศัยอยู่ในพระราชวังต้องห้าม โดยสามารถเข้าไปอยู่ในพระราชวังชั้นในซึ่งเป็นเขตหวงห้ามของผู้ชายยกเว้นเพียงแต่สมาชิกราชวงศ์เท่านั้น อีกทั้งยังเป็นชาวต่างชาติกลุ่มแรกที่ได้เข้าร่วมพิธีอภิเษกสมรสของจักรพรรดิปุ๋ยกับจักรพรรดินีวันหรงและพระสนมเหวินชิวในปีค.ศ.1922 ที่บอกว่าเป็นกลุ่มแรกเนื่องจากนอกจากเจริญลัดจ้อหนันสตันแล้วก็ยังมีอิสซาเบลลินแกรมชาวอเมริกันที่มาอบรมจักรพรรดินีด้วย

แสดงให้เห็นถึงอำนาจของจักรพรรดิที่ถูกลดทอนโดยรัฐบาลจีนอย่างเต็มรูปแบบรัฐบาลเข้ามามีอำนาจในการตัดสินใจเห็นได้จากที่ว่าจ้างอาจารย์ชาวตะวันตกมาสอนจักรพรรดิให้คนที่ไม่ใช่เชื้อราชวงศ์

เข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณของพระราชวังชั้นในมีการเปลี่ยนแปลงกฎมณเฑียรบาลดั้งเดิมของราชวงศ์ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน ทำให้อำนาจของจักรพรรดิเสื่อมลงอย่างชัดเจน

4.3.2 ลักษณะพื้นที่

จากบริบททางสังคมดังกล่าว จึงมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่ ดังต่อไปนี้

1. ในปีค.ศ.1911 เกิดการ“ปฏิวัติซินไฮ่” ทำให้การปกครองของราชวงศ์ชิงสิ้นสุดลงต่อมาในปีค.ศ. 1912 มีพระบรมราชโองการของจักรพรรดิปูยียินยอมสละราชสมบัติแต่โดยดีโดยเงื่อนไขให้สิทธิพิเศษแก่พระบรมวงศานุวงศ์ของราชวงศ์ชิงกำหนดไว้ว่าจักรพรรดิองค์สุดท้ายของราชวงศ์ชิงผู้สละราชสมบัติได้รับการอนุญาตให้อยู่ภายในพระราชวังชั้นในดังนั้นจักรพรรดิ ปูยี จึงถูกจำกัดพื้นที่ให้พำนักอาศัยอยู่ภายในพระราชวังชั้นในเท่านั้น
2. มีการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์จากที่มีกฎระเบียบ กฎมณเฑียรบาลต่างๆ รัฐบาลจีนใหม่ได้เปิดพระราชวังส่วนนอกให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแก่ประชาชน บุคคลทั่วไป ทำให้พระราชวังต้องห้ามกลายเป็นพื้นที่ของการท่องเที่ยว
3. พระราชวังส่วนในที่เดิม ห้ามผู้ชายที่ไม่ใช่ราชวงศ์เข้าไปอย่างกราย รัฐบาลจีนใหม่ กลับมีการว่าจ้างอาจารย์สอนหนังสือให้แก่จักรพรรดิปูยี ซึ่งอาจารย์ท่านนี้จึงกลายเป็น ผู้ชายคนแรก และชาวตะวันตกคนแรกที่เข้าไปอาศัยอยู่ภายในบริเวณพระราชวังชั้นใน

4.3.3 อำนาจ

การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลง ทำให้จักรพรรดิลดบทบาทลง มีกฎหมายเข้ามาควบคุมมีผลทำให้ลักษณะอำนาจและพื้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีรายละเอียดดังกล่าวดังต่อไปนี้

พระราชวังชั้นนอก

1. คณะปฏิวัติเข้ามายึดกุมพระราชวังต้องห้าม เพราะพระราชวังต้องห้ามเป็นพื้นที่ที่แสดงถึงอำนาจของจักรพรรดิ เมื่อคณะปฏิวัติโค่นราชวงศ์ชิง และยึดพระราชวังต้องห้ามได้ ก็จะทำให้ประชาชนทั่วไปรู้ว่าอำนาจอยู่ที่คณะปฏิวัติไม่ใช่กษัตริย์อีกต่อไป
2. มีการเปิดพระราชวังชั้นนอกให้แก่นักท่องเที่ยวเข้าชม โดยที่จักรพรรดิก็ยังคงอาศัยอยู่ภายในพระราชวังชั้นใน เป็นการลดทอนความสูงศักดิ์ อำนาจ ของจักรพรรดิ การเปิด

พระราชวังต้องห้ามให้แก่ประชาชนทั่วไปเข้าเยี่ยมชม ถือเป็นกรทลายกำแพงกฏประเพณี
ในอดีตซึ่งมีการปฏิบัติกันมาอย่างยาวนานและเคร่งครัดลง

พระราชวังชั้นใน

1. เมื่อสิ้นสุดการปกครองโดยจักรพรรดิ คณะปฏิวัติอนุญาตให้จักรพรรดิอาศัยอยู่ภายใน
พระราชวังต้องห้ามได้ แต่เพียงแต่ชั้นในเท่านั้น อีกทั้งยังโดนยึดกุมอำนาจทั้งหมด ทำให้
จักรพรรดิเป็นเพียงสัญลักษณ์ของประเทศเท่านั้น ไม่มีอำนาจใดๆอีกต่อไป
2. เดิมจักรพรรดิจะเป็นผู้ควบคุมทุกอย่างภายในพระราชวังต้องห้าม แต่เมื่อการปกครองเกิด
การเปลี่ยนแปลงทำให้จักรพรรดิถูกควบคุมโดยรัฐบาลจีนใหม่แทนและสามารถอาศัยอยู่
ภายในพระราชวังชั้นในเท่านั้น

4.4 ยุคพิพิธภัณฑ์พระราชวังต้องห้ามกับรัฐบาลจีนที่เข้ามามีบทบาท(สมัยรัฐบาลเข้ามามีบทบาท-ปัจจุบัน)

4.4.1บริบททางสังคม

สาธารณชนประชาชนจีนเริ่มยอมรับสังคมแบบทุนนิยมของโลกตะวันตกแล้วรัฐบาลเริ่มสนับสนุน
เศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศเห็นได้จากการออกนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวต่างๆอีก
ทั้งการแบ่งสรรงบประมาณเพื่อทำนุบำรุงซ่อมแซมพระราชวังต้องห้าม

4.4.2 ลักษณะพื้นที่

เมื่อวันที่ 1ตุลาคมปี 1925 รัฐบาลจีนในขณะนั้นได้จัดตั้ง "พิพิธภัณฑ์กู้กง" หรือ“พิพิธภัณฑ์พระราชวัง
ต้องห้าม” ขึ้นอย่างเป็นทางการและเปิดให้เข้าชมหลังจากปี 1925 พระราชวังต้องห้ามจึงเรียกว่า "กู้กง"
หรือ "พระราชวังโบราณ" และเนื่องจากพระราชวังต้องห้ามขาดการดูแลโดยเฉพาะในช่วง 38ปีก่อนปี1949
สิ่งก่อสร้างต่างเสื่อมโทรมลงพระที่นั่งพังไปหลายแห่ง

ปี 1961 คณะรัฐมนตรีจีนกำหนดพระราชวังต้องห้ามเป็น "โบราณสถานที่ต้องอนุรักษ์เป็นพิเศษ
ระดับชาติ" ของจีนในช่วงทศวรรษที่ 1950-1960 จึงมีการบูรณะซ่อมแซมขนาดใหญ่ปี 1961 รัฐบาลจีน
กำหนดให้พระราชวังต้องห้ามเป็น โบราณสถานที่ต้องอนุรักษ์อันดับแรกของจีนเมื่อปี 1987 องค์การ
การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)กำหนดให้พระราชวังต้องห้ามเป็น
"มรดกวัฒนธรรมโลก"

พิพิธภัณฑ์พระราชวังต้องห้ามได้มีการจัดสรรพื้นที่ดังนี้

บริเวณด้านหน้าของพระราชวังต้องห้าม

นักท่องเที่ยวทุกคนต้องเข้าแถว (ภาพที่7) เพื่อรับการตรวจกระเป๋า (ภาพที่8) และตรวจหาอาวุธของทุกคนที่เข้าเยี่ยมชมพระราชวังต้องห้าม มีที่ขายตั๋วสำหรับเข้าชม (ภาพที่9) สำนักงานเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (ภาพที่10) ระหว่างทางเข้าสู่พระราชวังต้องห้ามก็จะมีกล้องวงจรปิด(ภาพที่12) และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอีกจำนวนหนึ่ง(ภาพที่11)

รูปภาพที่ 7 นักท่องเที่ยวต่อแถวตรวจกระเป๋า ก่อนเข้าชมพระราชวังต้องห้าม

รูปภาพที่ 10 สำนักงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว

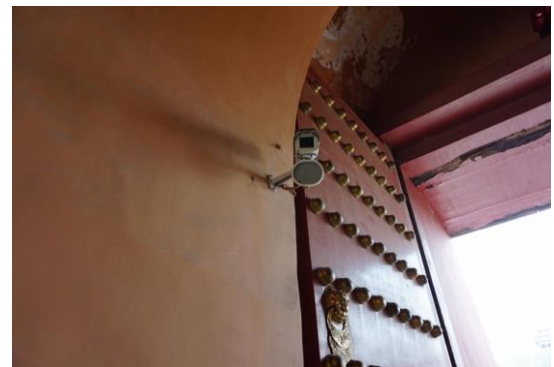
รูปภาพที่8 ภายหลังจากตรวจกระเป๋าเสร็จ

รูปภาพที่ 11 พนักงานดูแลความปลอดภัย

รูปภาพที่ 9 บริเวณต่อแถวเข้าซื้อตั๋ว

รูปภาพที่ 12 กล้องวงจรปิด

พระราชวังชั้นนอกและชั้นใน

เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม แต่ในพระตำหนักต่างๆจะมีรั้วเหล็กกั้นไว้ จึงทำให้นักท่องเที่ยวสามารถดูได้แต่ด้านนอก บริเวณด้านหน้าของพระราชวังส่วนนอกจะมีเครื่องไกด์อัตโนมัติให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (ภาพที่16) ส่วนพื้นที่บริเวณระหว่างทางเชื่อมของพระราชวังชั้นนอกและชั้นในนั้น มีร้านขายอาหารและของที่ระลึกตั้งอยู่(ภาพที่13)มีเก้าอี้ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อน(ภาพที่17)

รูปภาพที่ 13 ที่ขายของที่ระลึก

รูปภาพที่ 16 ที่บริการเครื่องบรรยาย

รูปภาพที่ 14 ข้างในร้านขายของที่ระลึก

รูปภาพที่ 15 เครื่องบรรยาย

รูปภาพที่ 17 ร้านขายอาหารและเครื่องค้ำภายใน
พระราชวังต้องห้ามและเก้าอี้ให้นักท่องเที่ยว
พักผ่อน

4.4.3 ลักษณะอำนาจ

อำนาจและลักษณะพื้นที่ในยุคนี้ไม่เหมือนกับในอดีต มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบการควบคุมพื้นที่ โดยรัฐบาลจีนเข้ามามีบทบาทในการควบคุมและตรวจสอบนักท่องเที่ยว เห็นได้จาก

1. มีการควบคุม โดยกำหนดวัน เวลา ราคาตั๋วเข้าชมพระราชวังต้องห้าม อีกทั้งยังมีการจำกัดจำนวนคนในการเข้าชมพระราชวังต้องห้ามในแต่ละวันอีกด้วย
2. ถ้านักท่องเที่ยวเป็นคนจีน กำหนดว่าจะต้องใช้บัตรประชาชน หรือถ้าเป็นนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้หนังสือเดินทาง ถึงจะมีสิทธิ์เข้าชมพระราชวังต้องห้ามได้ทำให้เห็นว่าพระราชวังต้องห้ามยังคงเป็นพื้นที่พิเศษอยู่เสมอ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางพื้นที่และอำนาจ มีการควบคุม ตรวจสอบเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และเพราะทรัพย์สินสมบัติ สิ่งของมีค่าภายในพระราชวังอีกด้วย
3. มีกล้องวงจรปิด และพนักงานรักษาความปลอดภัย กระจายอยู่โดยรอบบริเวณพระราชวังต้องห้าม เพื่อคอยสอดส่องดูแลพระราชวังต้องห้าม และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว
4. บริเวณพระตำหนักต่างๆ เปิดให้เข้าชมในบริเวณที่จำกัดเท่านั้น โดยจะมีกระจก หรือรั้วเหล็กคอยกั้น นักท่องเที่ยวในอยู่ในบริเวณที่กำหนดไว้เท่านั้น
5. มีการปิดพื้นที่ที่ไม่อนุญาตให้เข้าชมด้วยแม่กุญแจเหล็ก
6. รัฐบาลจัดตั้งคณะดูแลพิพิธภัณฑสถานพระราชวังต้องห้าม มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คนเก็บขยะช่างซ่อมแซมพระราชวังต้องห้ามอย่างสม่ำเสมอ
7. ในขณะที่กำลังจะออกจากพระราชวังต้องห้าม ถ้าหากนักท่องเที่ยวไม่คืนเครื่องฟังบรรยาย บริเวณประตูทางออกจากพระราชวังจะมีแท่งเหล็กตั้งอยู่ เพื่อคอยตรวจจับสัญญาณ ถ้าหากนักท่องเที่ยวไม่คืนเครื่องบรรยาย สัญญาณก็จะดังหลังจากนั้นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่อยู่ปลายทางก็จะเข้ามา

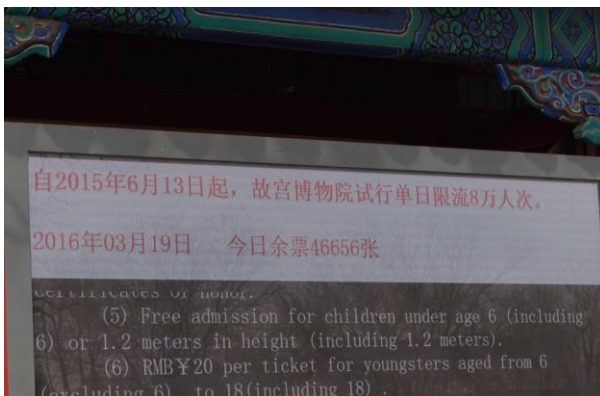
พระราชวังต้องห้ามกลายเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการทำรายได้จากค่าเข้าชมเป็นจำนวนมากมีการขายของที่ระลึก เปิดพื้นที่ให้มีการทำการค้าขายภายในพระราชวังต้องห้าม โดยอยู่ในการควบคุมของรัฐบาล กฎระเบียบของพระราชวังต้องห้ามมีการเปลี่ยนแปลงแต่ยังคงไว้ซึ่งความพิเศษ โดยมีการตรวจตราที่แน่นหนาและเข้มงวด เนื่องจากความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งพระราชวังต้องห้ามกลายเป็นสัญลักษณ์ของรัฐบาล ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่จะบั่นทอนอำนาจของรัฐบาล รัฐบาลจึงต้องมี ควบคุม รักษาพื้นที่พระราชวังต้องห้ามอย่างเข้มงวด

รูปภาพที่ 18 ประตูดตรวจกระเป๋า มีข้อความเขียนว่า
เพื่อความปลอดภัย

รูปภาพที่ 21 พนักงานเก็บขยะ

รูปภาพที่ 19 หน้าจอแสดงจำนวนคนเข้าชม
พระราชวังต้องห้ามในแต่ละวัน

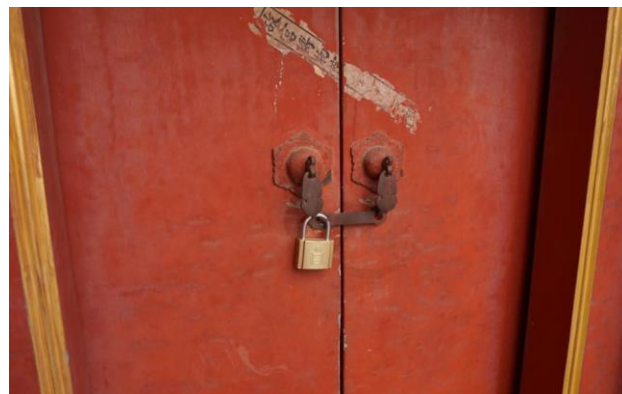
รูปภาพที่ 22 เครื่องดักสัญญาณบริเวณประตู
ทางออก เพื่อป้องกันการขโมยเครื่องบรรยาย
(ไกด์)

รูปภาพที่ 20 อุโมงค์ทางออกจากพระราชวัง
ต้องห้าม

รูปภาพที่ 23 พนักงานเก็บขยะ

รูปภาพที่ 26 การล็อกบานประตูเพื่อป้องกันผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง

รูปภาพที่ 24 พนักงานซ่อมแซม

รูปภาพที่ 27 ทางขึ้นรถเข็นสำหรับคนพิการ

รูปภาพที่ 25 พนักงานซ่อมแซม

รูปภาพที่ 28 ทางขึ้นรถเข็นสำหรับคนพิการ

รูปภาพที่ 29 ทางขึ้นรถเข็นสำหรับคนพิการ

รูปภาพที่ 31 ถังขยะภายในพระราชวังต้องห้าม

รูปภาพที่ 30 แผ่นป้ายบอกรายละเอียดของต้นไม้

รูปภาพที่ 32 การใช้เหล็กค้ำยันต้นไม้

4.5 ยุคความเป็นเงินผ่านพระราชวังต้องห้าม

จากการศึกษาลักษณะพื้นที่และอำนาจของพระราชวังต้องห้ามตั้งแต่สมัยก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นถึงความเป็นเงินผ่านทางบริบททางสังคม ดังนี้

1. ความเป็นชาย

- 1.1 ภายในพระราชวังต้องห้ามผู้ที่ปกครองส่วนมาก คือ จักรพรรดิ ซึ่งเป็นเพศชาย ผู้หญิงภายในพระราชวังต้องห้ามทั้งหมดถือเป็นสมบัติของจักรพรรดิ ห้ามออกนอกพระราชวังโดยไม่ได้รับอนุญาตและห้ามมีเรื่องชู้สาว
- 1.2 ผู้ที่ควบคุม รักษาความปลอดภัยจะเป็นเพศชาย แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะต้องถูกควบคุมโดยผู้ชาย
- 1.3 พระราชวังส่วนในซึ่งเป็นเขตหวงห้าม ห้ามเพศชายเข้า แต่เมื่อเพศชายผ่านการตัดอวัยวะเพศแล้ว(ขันที) ถึงจะเข้ามายังส่วนพระราชวังชั้นในได้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อเพศชายไม่มีอวัยวะเพศก็จะเท่าเทียมกับเพศหญิง

2. ความเชื่อในเรื่องสี

พระราชวังต้องห้ามสร้างขึ้นตามความเชื่อของจีนโบราณ เห็นได้จาก การที่พระราชวังต้องห้ามมีสีเหลืองซึ่งเป็นสีของดิน ในขณะที่เดียวกันหอสักการะฟ้า เทียนถานมีสีฟ้า เนื่องจากเป็นสีของสวรรค์

3. ชาตินิยม

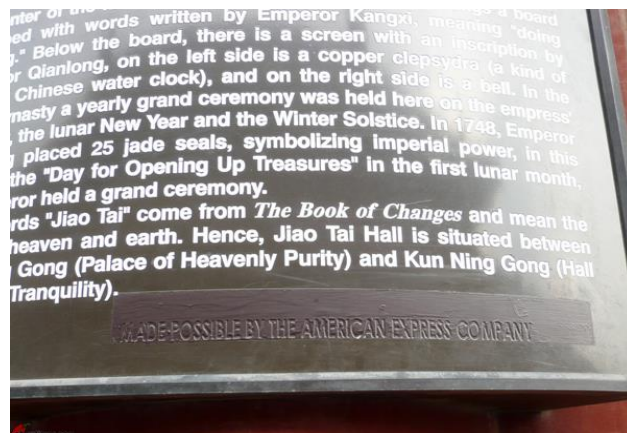
- 3.1 บริเวณทางเชื่อมระหว่างพระราชวังชั้นนอกและพระราชวังชั้นใน เดิมเคยมีร้านกาแฟสัญชาติตะวันตกอย่าง Starbucks ตั้งอยู่ แต่กลับเกิดการประท้วงโดยคนจีนว่า พระราชวังต้องห้ามเป็นสมบัติของชาติ ที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นจีนกว่านับพันปี ไม่สมควรที่จะมีร้านกาแฟสัญชาติอื่นเข้ามาทำการค้า ถึงแม้ว่า Starbucks จะมีการต่อรองโดยไม่ตั้งป้ายชื่อร้านด้านนอก แต่ก็ไม่เป็นผล ไม่สามารถต่อสู้กับความเป็นชาตินิยมของประชาชนจีนได้ จึงต้องปิดกิจการไปในที่สุด (ภาพที่34)
- 3.2 ป้ายบอกข้อมูลของพระตำหนัก หรือสถานที่ต่างๆไป ภายในพระราชวังต้องห้าม ได้รับการสนับสนุนจากบริษัททางการเงินของตะวันตก ทำให้บริเวณด้านล่างของแผ่นป้ายนั้น จะมีชื่อของบริษัทนั้นอยู่ ทำให้ชาวจีนเกิด

ความไม่พอใจ ว่าประวัติศาสตร์ของจีน ไม่เกี่ยวอะไรกับบริษัททางการเงินนั้นเลย ทำไมจะต้องมีชื่อของบริษัทนั้นอยู่บนป้าย ทำให้ชาวจีนทำการขีดฆ่า หรือนำสติกเกอร์มาปิดทับ ชื่อของบริษัทนั้นทิ้ง(ภาพที่35)

รูปภาพที่ 33 สตាប់คภายในพระราชวังต้องห้าม

ที่มา <http://bmary.com/BC02.html>

รูปที่ 34 ป้ายที่ถูกลบชื่อบริษัททางการเงินของตะวันตกออก

ที่มา <https://chowtimes.com/>

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่และอำนาจของพระราชวังต้องห้าม ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม ทางการเมือง เมื่อบริบททางสังคมมีการเปลี่ยนแปลง อำนาจก็เปลี่ยนแปลงส่งผลให้ลักษณะพื้นที่ การใช้พื้นที่ มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมในช่วงสมัยนั้นๆ

ในยุคที่จักรพรรดิปกครองประเทศ พระราชวังต้องห้ามเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ มีการแบ่งแยกพื้นที่อย่างชัดเจน มีการควบคุมทางร่างกาย การควบคุมพื้นที่อย่างเคร่งครัด พระราชวังต้องห้ามเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของราชวงศ์ ทำให้เมื่อมีการก่อกบฏ หรือสงคราม พระราชวังต้องห้ามกลายเป็นเป้าหมาย

เมื่อรัฐบาลเข้ามามียึดกุมอำนาจภายในพระราชวังต้องห้าม การควบคุมการใช้พื้นที่ การควบคุมทางร่างกาย และลักษณะการใช้พื้นที่ภายในพระราชวังต้องห้ามจึงเกิดการเปลี่ยนแปลง จากพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ความศักดิ์สิทธิ์ถูกลดทอน จนกลายเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว และพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลสามารถหารายได้จำนวนมากจากการเก็บค่าเข้าชมพระราชวังต้องห้าม

การควบคุมพื้นที่และอำนาจมีการเปลี่ยนจากเดิมที่จักรพรรดิเป็นผู้ที่ควบคุม เหล่าขุนนางข้าราชการบริพารภายในพระราชวัง กลับต้องมาเป็นผู้ที่ถูกควบคุมพื้นที่และอำนาจโดยรัฐบาล ภายหลังเมื่อสิ้นสุทธราชวงศ์ชิงแล้ว รัฐบาลกลายเป็นผู้ควบคุมพื้นที่และอำนาจสูงสุด โดยเป็นการควบคุมกับนักท่องเที่ยว

อีกทั้ง เรายังเห็นความเป็นจีนที่สอดแทรกเข้ามาอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ ความเชื่อของจีน โบราณ ผู้ชายเป็นใหญ่ ชาตินิยม เป็นต้น

จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้เห็นถึงบริบททางสังคมที่ส่งผล ทำให้พระราชวังต้องห้ามเกิดความเปลี่ยนแปลงพื้นที่และอำนาจ จนกลายเป็นพระราชวังต้องห้ามในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

บทความจากสื่อสิ่งพิมพ์

ขวัญชัย เชื้อเมืองพาน.(2552) “แนวทางเพื่อสร้างการอยู่ร่วมกันระหว่างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และพื้นที่สามัญของวัด

พระธาตุคอกยสุเทพวรวิหารและชุมชนหมู่บ้านคอกยสุเทพ หมู่ 9”.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เจียน ชีระวิทย์. (2519). การเมืองและการปกครองสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: กราฟิเตอร์.

จุฑามาศ สุวิมลเจริญ.(2555).“กระบวนการสร้างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ส่งผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในบริเวณรอย พระพุทธรูปและรอยพระพุทธรูปหัตถ์ ห้วยหลวงแม่แอน ”.การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จริญญา เจริญสกุล และสุวัฒน์ จูชากรณ์. (2545) .“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.

เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา,สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ (2531).สายธารอารยธรรมจีน 7 ธานี แห่งอาณาจักรกลาง.ม.

ป.ท.

เถียตง. (2555). มหาอำนาจจีนบนทางแพร่ง. กรุงเทพฯ: มติชน.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2544).พม่าประวัติศาสตร์และการเมือง.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาติรี ประกิตนันทการ. (2552).ศิลปะ-สถาปัตยกรรมคณะราษฎร: สัญลักษณ์ทางการเมืองในเชิงอุดมการณ์.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

ดำรงค์. (2554). สังคมและวัฒนธรรมจีน. กรุงเทพฯ: ฐานดีสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทวีป วรดิลก. (2551). “ประวัติศาสตร์จีน”. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2538). *ผ้าขาวม้า ผ้าจีน ทางเกงโน และ ฯลฯ : ว่าด้วยประเพณี ความเปลี่ยนแปลง และ เรื่อง*

สรรพสาระ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

ปริญญาลี้มโอบารสุขสกุล. (2554). “มวยไทย:กระบวนการกลายเป็นสินค้าในกระแสความทันสมัย”.

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์,มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปวีณา โทนแก้ว. (2542) “ปัจจัยที่กำหนดรูปแบบการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย”.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พลกุล ภาคผนวกและเปลวเทียน. (2551). *จีนสังคมนิยมหรือทุนนิยม*. ออพเซ็ท.

ไพโรจน์ วงศ์วุฒิวัฒน์. (2529). *เศรษฐกิจจีนยุคทันสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยธนาคาร

ยุทธกาน ดิสกุล.(2553). *ประเพณีประดิษฐ์ และอัตลักษณ์ชุมชนคลองแห*. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาบัณฑิต,คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยศ สันตสมบัติ. (2533). *อำนาจ บุคลิกภาพ และผู้นำทางการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รวีโรจน์. (2554). *ปุยจักรพรรดิองค์สุดท้ายราชวงศ์จีน*. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป.

เรื่องชัย รักศรีอักษร. (2556). *ขุนยัดเซ็น มหาบะรุชผู้พลิกแผ่นดินจีน*. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์มติชน.

เล่า ชวน. (2551). *หลากหลายฮ่องเต้เด็ก*. กรุงเทพฯ: เคสดีไทย.

วิรัชลี้มทองกุล.(2547). *จากบางกอกถึงปักกิ่ง*. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์นำอักษรการพิมพ์.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (ม.ป.ป.). *เศรษฐกิจ การเมืองจีน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.)

และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระชัย ไชยมุกดา. (2555). *ประวัติศาสตร์จีน 3,000 ปีได้เงาองค์จักรพรรดิ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์*.

สุนิสา มุณีเมธี และเก็ตตวา บุญปรากฏ. (2556). **พื้นที่ย่านเมืองเก่าสงขลา: การทำสถาปัตยกรรมให้กลายเป็น**

สินค้า ภายใต้บริบทการท่องเที่ยว. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุริยา สมุทคุปดี และคณะ. (2536). “จากยอดห้วยถึงบุญบึง: สิทธิอำนาจและระบบการจัดการทรัพยากรพื้นบ้าน ของชุมชนชาวนาลุ่มน้ำชี”. โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทางมานุษยวิทยาของอีสาน หอ่งไทยศึกษานิทัศน์ สำนักเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นครราชสีมา.

สมเกียรติ วันทะนะ. (2557). **ทฤษฎีอำนาจ**. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบูรณ์ วรพงษ์. (2537). **ขุนเทียนที่ปักกิ่ง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่คำผาง.

สมฤทธิ บัวระมวล. (ม.ป.ป.). **ชีสไทเฮา พญาหงส์เหนือบังลังก์มังกร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คุ้มคำ.

ศรีกานดา ภูมิบริรักษ์. (2550). **ปักกิ่งในความทรงจำ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัทธรรมสารจำกัด.

หทัยรัตน์ ทองสกุล. (2554). “พื้นที่น้ำชา: พื้นที่ปฏิบัติการทางสังคมของชุมชน”. สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2549) **อยู่อย่างชายขอบ มองตลอดความรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชนจำกัด

อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2555). **คิดอย่างมิเชลฟูโกต์คิดอย่างวิพากษ์ : จากวาทกรรมของอัตบุคคลถึงจุดเปลี่ยนของอัตตา**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไอริน. (2552). **เกร็ดประวัติศาสตร์จีน 5,000ปี สมัยราชวงศ์หยวน,หมิง,ชิง และยุคสาธารณรัฐ**. กรุงเทพฯ: ดวง

กมลพิบลีซิ่ง.

บทความภาษาอังกฤษ

Richardson, Janet. **Ecotourism & Nature based Holiday**. Australian Print Group, 1993.

McIntosh Robert W.,andGoednerChales R. **Tourism Principle,Practices,Philosophies.** 5thed. New York:
John Wiley and Sons,Inc,1986.

บทความจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

Jiang Dan. (2553). **ประวัติของพระราชวังต้องห้ามปักกิ่ง**เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก

<http://thai.cri.cn/321/2010/04/26/41s174472.htm>

The Palace Museum. (ม.ป.ป.). **Map Routes.** เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dpm.org.cn/shtml/2/@/8797.html#306>